

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Lapkritis – November 2, 1989 Nr. 42

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV ir Lietuva

Jos vaidmuo santykiuose su
Sovietu Sąjunga

Vytautas Meškauskas

Gorbačioviui pasakius savo 'niet' Lietuvos valstybės ir kompartijos nepriklausomybei, JAV iškilo logiškas klausimas, ką jos turėtų daryti, jei Masva griebtųsi kokių represijų prieš suvereniteto reikalaujančius. N.Y. TIMES kolumnistas William Safire neseniai samprotavo, kad reiktų visais būdais sovietams duoti suprasti, kad represijos prieš Pabaltijo respublikas sunaikintų visus jų laimėjimus Vakarų viešojoje opinijoje ir labai pakenktų jų santykiams su JAV visose srityse.

Priešingos pažiūros laikosi to laikraščio redakcija, spalio 21 d. vedamajame, užvardintam "A Sound Course on the Baltics", sutikdama, kad niekas taip negrąso amerikiečių-sovietų santykiams, kaip nacionalizmas Baltijos valstybėse. Jei Latvija, Lietuva ir Estija reikalautų nepriklausomybės jau dabar, tai sustabdytų Gorbačiovo reformas ar iššauktų smurtą. Kiekvienu atveju, tai sustabdytų Rytų-Vakarų suartėjimą.

Nuo tokios nemalonios situacijos išgelbėjo, laikraščio nuomone, Valstybės J. Baker pažiūra. (Jo paskutinę kalbą mes jau trumpai paminėjome pereinamojo Nr. 'Apžvalgoje'.) Anksčiau, kalbėdamasis su sovietų užsienio reikalų ministru Ševerdnadze, Bakeris išpėjo, kad jėgos pavartojimas sudarys pavojų sovietų-amerikiečių santykiams, bet jis nesusiejo to su

nutraukimu derybų dėl nusiginklavimo ar kitų susitarimų, išplaukiančių iš bendrų interesų.

Bakeris taip pat pabrėžė JAV-bių išpareigojimus Estijos, Latvijos ir Lietuvos apsisprendimui, bet nepasakė, kad tai reiškia eventualią nepriklausomybę. Tai esanti sveika politika, pasakant svarbiausius dalykus pirmiausia. JAV esančios už Baltijos valstybių politinę, kultūrinę ir ūkinę autonomiją. Washingtonas ir toliau laikosi savo politikos, skatinančios pasikeitimus be smurto. Tai patamauja ir Maskvai, nekurstant neramumų už nepriklausomybę dabar. Kartu tai paremia Baltijos tautų pastangas atitaisyti praeities skriaudas.

Pirmoji tarp jų yra Baltijos respublikų aneksija, kurios JAV nepripažįsta. Net Maskva dabar pripažįstanti, kad rusifikacija po aneksijos buvo klaida. (? – vm) Rusai buvo apgyvendinti Pabaltėje, vietiniai gyventojai iškelti, rusų kalba buvo paskelbta privaloma, tautinės kultūros skriaudžiamos. Pagaliau Maskvos ekonominės kontrolės užgniauzusios baltų ūkinę iniciatyvą.

Na, kažin ar galima dar švelniau atpasakoti sovietų padarytas neteisybes ir skriaudas?

Svarbiau, kaip vedamasis žiūri į ateitį? Atsakymas duotas toks. – Nacionalistai, reikalaujantys (Nukelta į 2 psl.)

Buvęs "Keleivio" redaktorius a.a. Jackus Sonda

Buvęs Keleivio redaktorius Jackus Sonda jau irgi iškelia negrįžtamai...

Antanas Gustaitis

Šiomet spalio 14 d., artėdamas į Lietuvą ir į savo 97-ųjų metų amžiaus sukaktį, Maskvos aerodrome mirė buvęs "Keleivio" paskutinis redaktorius, išgarsėjęs dirigento Sauliaus Sondeckio tėvas – Jackus Sonda. Mirė jis ten savo dukters, jį pasitiktų atvykusios, dr. Danguolės Gurauskienės rankose...

O kaip tai simboliška visai senajai mūsų išeivijos kartai! Tironų išskirti, paga-

liau tik prieš mirtį galime apilankyti savo brangius gyvuosius ir mirusiuosius, ir patys numirti savo vaikų glėbyje. O kokia tai didi ironiško likimo 'paguoda'!

Na, gal ir nujausdami jo gyvenimo dramų galą, čia Bostone, išleisdami kelionės, su juo karštai atsisveikino, atsibučiavo net ir skirtingų ideologijų tautiečiai, vis būkštadami, ar pakelsiąs kelionės nuovargį, ar vėl nesu-

sirgsias – juk dar neseniai grįžęs iš ligoninės. Be to, jau ne kartą gydytojų gaivintas nuo širdies negalių, kadaise apalęs jūroje ir parkritęs pakelėje namo, chirurgų pjausytas ir sulopytas, nors vis atsigaudavęs jaunatviškai šviesaus proto, žvalus ir nenusiminęs. O ypač, kad šiame tauriame Žemaityje buvo išikūnijusios ir pačios šviesiausios benamio žmogaus dorybės: ir neblėstanti savo tėvynės meilė, ir kovingumas grumtynėse su Lietuvos pavergėju, ir tikėjimas laisvės pergale, ir retokai mūsų veikėjuose išryškėjanti tolerancija, bei principingam socialdemokratė – giliai įsidiegusios krikščioniškosios moralinės vertybės, kurių kartais regimai trūksta ir ne vienam garsiai išsireklamavusiam Dievo dešiniosios rankos tvirtinui.

Bet kas buvo dar šis, sukiėtėjusių dėlnų – visada tiesus, švariai ir tvarkingai apsirengęs, – vadinamojo 'garbingo amžiaus' veteranas, kai už jį daug jaunesni slampinėdavo sulinkę, apdriskę, nesi-

Vilniečiai Clevelande ... (Plačiau 6 ir 7 psl.)

V. Bacevičiaus nuotr.

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKA

Ūkinė savivalda pagal Maskvos modelį. - Kariai bus atkelti Lietuvon balsuoti vietos rinkimuose? - Svarbus nutarimas rinkimų reikalu.

Nors pereitos savaitės pradžioje per pirmuosius laikraščių puslapius perbėgo žinia apie Sovietijos užs. reik. min. Ševerdnadžės pripažinimą jos Aukščiausios Tarybos posėdyje, kad Afganistano karas net pagal pačių sovietų įstatymus buvo nelegalus, o taip pat, kad jų radaro įrengimai Sibire pažeidė susitarimą su JAV dėl antiraketinio apsiginklavimo, mums ši kartą daugiau rūpi ateitis.

Sovietų biurokratija ir toliau ruošia pančius, kurie suverenumo klausimą pastoviai nelegaliai apeina. Dar daugiau – faktinai paneigia. Kaip respublika gali būti savarankiška, jei beveik visas nekilnojamas turtas priklauso 'pusiau' su Sovietų Sąjunga? O kaip trodo kitas numatomas nuostatas, kad visų įmonių pelno 35% eis į Sovietinių biudžetą?

Paskutinėje Sovietijos Aukščiausios Tarybos sesijoje buvo kalbama ir apie ūkinis klausimus. Joje Gorbačiovo patarėjas ūkiniuose reikaluose, Sovietijos ministro pirmininko pavaduotojas L. Abalkin kategoriškai pareiškė, kad be bendrasąjunginės nuosavybės negali sėkmingai egzistuoti ir pati Sąjunga. Visi privalo formuoti bendrą Sąjungos rinką, kur funkcionuos vieninga finansų ir kreditų sistema. Sąjunginių respublikų vadovybių uždavinys – sukurti tokią ekonominę sistemą, tokį ūkinį mechanizmą, kad kiekviena įmonė galėtų dalyvauti bendroje rinkoje, kad įmonės neužsisklęstų siauruose regiono rėmuose, o kiekvienam žmogui garantuojama teisė laisvai pasirinkti, kuriame regione dirbti.

Sąjunga valdys bazines

liaudies ūkio šakas, užtikrinančias stabilų viso liaudies ūkio funkcionavimą ir ekonominę šalies (ne atskiros krašto ar respublikos) nepriklausomybę. Valstybė galės užsakyti kiek jai reikia mėsos, pieno, daržovių ir t.t. Kur čia gali įžiūrėti kokią nors savivaldą?

O gal galima ramintis, kad – nepaisant visų įstatų, saugojančių šalies vieningumą, – bus palikta pakankamai vietos privačiai iniciatyvai, kuri padėtų lengviau pergyventi valstybės aparato nepaslanckumą? Tiesa, Abalkino projektas tuo klausimu duotų kiek daugiau laisvės, tačiau jis nesusilaukė deputatų daugumos pritarimo. Jiems labiau patinka profesinių sąjungų paruoštas projektas, kuriame visi privatinės prekybos, jau nekalbant apie pramonę, pasireiškimai yra griežčiausiai draudžiami, įvedama griežčiausia kainų ir ypač pelno kontrolė – žodžiu su šaknim išraunami eventualūs laisvojo ūkio diegai. Nepadare išpūdžio mūsų deputato A. Buračo perspėjimas, kad neteisinga drausti žmogui daugiau uždirbti, jam išpildžius savo išpareigojimus. Jie nesuprato ir A. Sacharovo pastabos, kad nereikia gaišti laiko dėl kooperatyvų pelno, kai 99% viso ūkinio gyvenimo tvarko valdžios įmonės.

...

Lietuvos Aukščiausios Tarybos posėdžiuose nemažas ginčas buvo kilęs dėl rinkimų įstatymo projekto nuostato, leisti vietos rinkimuose dalyvauti ir sovietų igulų kariaus. Teoriškai kariuomenės vadovybė galėtų taip dislokuoti savo dalinius, kad jie galėtų nulemti vieno ar kito

deputato išrinkimą. Posėdyje paaiškėjo, kad daugiausiai tik vienas ketvirtadalis pašauktųjų kariuomenės tarnybai lieka Pabaltėje, kiti išvežiojami po visą Sovietiją. Prie Aukšč. Tarybos sudaryta komisija net 56 kartus kreipėsi į Gynybos ministeriją dėl blogo elgesio su iš Lietuvos kilusiais kariais, 126 – į pasirus dalinius. Net laive "Lietuvos komjaunuolis" tamauja tik keturi lietuviai. Tačiau Lietuvos Aukšč. Taryboje deputatu iš Kauno yra 'išrinktas' generolas G. Krivošejevas, kuris piestu stojo prieš pasiūlymą sudaryti tautinius dalinius. Girdi, tokiems nebus karininkų, nes dabar lietuviai nemielai stoja į karininkų mokyklas.

...

Spalio 24 d. Sovietų Aukščiausioji Taryba padarė svarbų nutarimą rinkimų santvarkoje. Verta prisiminti, kad tą instanciją sudaro 542 deputatai, kuriuos iš savo tarpo išrinko 2,250 Liaudies Kongreso atstovai. Tų 542 narių Aukšč. Taryba eina parlamento pareigas iki sekančios viso Liaudies Kongreso sesijos š.m. gruodžio mėnesį. Kadangi rinkimų santvarka yra konstitucinis reikalas, dabartinį Aukšč. Tarybos patvarkymą turės patvirtinti Liaudies Kongresas.

Spalio 24 d. Aukšč. Taryba – 254 balsais prieš 85, jos 36 nariams nuo balsavimo susilaikius – nutarė, kad visų tarybų visi deputatai turi būti renkami. Iki šiol jų dalį skirdavo kompartija ir jos kontroliuojamos organizacijos. Tokiu būdu į Liaudies Kongresą pateko pats Gorbačiovas ir politbiuro nariai.

Aukšč. Taryba taip pat leido atskiroms respublikoms tiesioginiu balsavimu išsirinkti savo prezidentus. Diskusijose apie tai Gorbačiovas pareiškė, kad tiesioginis rinkimų būdas sutelks per daug valdžios vienosė rankose, todėl verta palikti seną tvarką, pagal kurią prezidentus rinkytų tik Tarybos, o ne tauta tiesiogiai. Rinkimai respublikose numatyti tarp š.m. gruodžio ir ateinančių metų kovo mėn.

Atrodo, kad nauja tvarka, jei tokia liks, gali sudaryti pavojų iki šiol valdžioje buvusiems komunistams, jei nebe patekti. Nebent jie pasirodytų dideli patriotai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Iš kitos pusės

"Jeigu aš dabar tau interviu duodamas nusišnekėsiu, nemanau, kad mane visi ims vertinti tik pagal šitą interviu" ...

– pareiškė GIMTAJAME KRAŠTE rašytojas Vytautas Petkevičius, teisingai nujausdamas, kad jo pasikalbėjimas gali padaryti blogą įspūdį, kas iš tikro ir atsitiko. Net galvosūkį kelia, kam jis buvo paskebtas? Ypač prisiminus, kad GK daugiausiai skiriamas užsienio lietuviams, kuriems sunkiau susigaudyti, kas su kuo ir dėl ko pešasi.

Kaip GIMTASIS KRAŠTAS pristato, Petkevičius yra populiarių knygų autorius. Pirmasis pasisakė prieš naftos verslovių statybą Nidoje, kitais ekologijos klausimais. Nuo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės sudarymo iki Steigiamojo suvažiavimo buvo vienas iš Sąjūdžio lyderių. Po to iš Sąjūdžio veiklos pasitraukė. Norėčiau pridurti, kad jis pirmas pareikalavo Songailos nuvertimo, gen. gub. Mitkino atšaukimo, kad viskuo – savo kilme, užsiėmimu, išvaizda, temperamentu – labai tiko 'liaudies tribuno' vaidmeniui. Juk tokiems leninizmas-stalinizmas stengėsi sudaryti geras sąlygas. Kad kaip tik jis pakėlė balsą prieš partiją ir vyriausybę – tame neįžiūrėsi jokio užsienio kurstymo ar ideologinio nukrypimo. Jo balsas buvo 'autentiškas Lietuvos liaudies' balsas. Kaip paprastai tokiais atvejais būna, likimas nedavė jam politikavimo gabumų. O jų tolimesnei veiklai labai reikėjo.

Ilgainiui apsižiūrėję, kad protestuoti prieš nusistovėjusią tvarką ne tik galima, bet reikia, kad tai ne tik būtina, bet ir naudinga, – nuo talkininkų negalima buvo apsiginti.

Kalbant apie demokratiją negalima išvengti nuomonių skirtumo. Drąsesni atkreipia į save dėmesį pasiūlymais, kurie gal būt tuo momentu daugiau kenkia negu padeda. Sako Petkevičius:

"Nepriklausomybė vis tiek ateis. O dabar skal-dymas duoda bjaurius rezultatus ... Pagal Sąjūdžio programą – nesvarbu, kas tu. Svarbiau, kad dirbi tautos labui. O pas mus tai užmirštama. Arba tu partijų, partijėlių. Kuo daugiau partijų, tuo blogiau. Asmenybių reikia, o ne partijų".

Beveik kaip prieš gruodžio 17 d. perversmą. Petkevičius pamini keliolika pavardžių nuo Brazausko iki Z. Vaišvilos, be ryškesnio paaiškinimo. Taip, kad ir GK pabaigoje štai ką priduria:

"Atsiprašome tų, kurie rašytojo pristatyti ne visai gražiai. Kas teisus ir kaip yra iš tikro, kurie faktai tikri, kurie ne, kuris kelias į vienybę, o kuris į šunkelius, tikimės, GK skaitytojas pats supras. Jo jau seniai nereikia vedžioti už rankos. O gal ir niekada nereikėjo."

Iš kitos pusės žiūrint, laikraštis turėtų padėti skaitytojui geriau susiorientuoti. Vietoje to GIMTASIS KRAŠTAS mums pateikė naują skyrių – mislių! Jų pakankamai randame ir kitur.

(vm)

JAV ir Lietuva...

(Atkelta iš 1 psl.)

kalaudami sau teisės apspręsti savo likimą, greičiausia laimės ateinančiuose rinkimuose. Jie reikalauja nacionalinių kultūrų atgimimo – ypač tai svarbu estams, kurių telioko 900,000. Kartu reikalaujama ir didesno ekonominio savarankumo, kokio Maskva dar nebuvo pasiryžusi suteikti. "Bet" – rašo toliau N.Y. TIMES, – "trys Pabaltės valstybės, kurios gali laimėti tik iš prekybos su Rytai, bet ne su Vakara, ūkiškai dar negalės atsistoti ant savo kojų per sekančius kelis metus."

Ševardnadzė buvo labai patenkintas Bakerio Pabaltės klausimo politiniu sprendimu. Maskva, paaiškino jis, yra pasiryžusi pripažinti reikšmingą politinę, ūkinę ir kultūrinę autonomiją, bet ji atsisako duoti nepriklausomybę. Baltijos vadovai žino tas ribas ir, atrodo, nori bent dabar su jomis sutikti, bet masės (rank-and-file) gali nepanorėti. Pasikeitimas palaipsniui

yra labai sunkus tiems, kurie nori nepriklausomybės dabar – sutinka NY Times, bet Washingtonas esąs teisingas pasakydamas už nuolatinę, pastovią pažangą Baltijos valstybėms, ir tai pabrėždamas Maskvai.

Tai vis pamokslai nuo kalno, kas darosi pakalnėse – iki šiol dar nesusigaudoma.

P.S. Panašaus turinio straipsnius, anksčiau pasirodžiusius kitose amerikiečių ir anglų spaudoje, vilniškė TIESA atpasakojo savo spalio 12 d. laidos pirmam puslapyje.

SOUTH
BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL – EASTERN OZARKS, CHEROKEE VILLAGE, ARKANSAS: is recruiting RNs for medical / surgical floor, ICU and surgery. Also needed X-RAY technicians. Both are full-time positions in all areas currently available with excellent fringe benefits. Health and dental insurance, free life insurance, paid holidays, education assistance, and more Hospital JCAH-accredited, beautiful area, economical housing, excellent school system. Call: Ted Spurlock at (501) 257-4101 or send resume to BAPTIST MEMORIAL HOSPITAL EASTERN OZARKS 122 S. ALLEGHENY HARDY, ARKANSAS 72542

(42-45)

ATTENTION:
EARN MONEY READING BOOKS \$32,000 / year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1753

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDIS SIŪLO IŠEIVIJOS LIETUVIAMS NAUJĄ LAIKRAŠTĮ:

„Respublikos“ laikraščio prenumeratą 1990 metams užsieniui priimama jau dabar. Laikraščiai bus siunčiami oro paštu. Visiems, kas nori 1990 metais gauti 300 „Respublikos“ laikraščio numerių, reikia užpildyti pateikiamą anketą, iškirpti ją ir išsiųsti nurodytu adresu.

Siunčiu „Respublikos“ laikraščio prenumeratos 1990 metų mokėstį \$85.00 JAV dolerius taip pat siunčiu auką \$—— JAV dolerius

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Čekius rašyti: **SąjūdžioInfo**. Siųsti: **7159 S. Whipple, Chicago, IL 60629, U.S.A.**

Be to, pranešama, kad „Respublika“ priima visas tautiečių gyvenančių užsienyje, reklamas ir skelbimus. Jos superkamos ir perduodamos per „SąjūdžioInfo“. Visas „Respublikos“ platinimo užsienyje ir reklamų bei skelbimų klausimais reikia kreiptis į „Respublikos“ atstovę Čikagoje Ritą Dapkutę („SąjūdžioInfo“).

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344
6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Iš praeities... te stiprybę semia...

Kai politinėje arenoje kiekviena diena neša vis ką nors naujo, pavergtoje Tėvynėje kartu atgimsta praeitis – susidomėjimas jos istorija, pagarbą bočiams ir tautos didvyriams, meilė savai žemei. Tai tarytum rugio grūdas, žemė išgulėjus ilgus priespaudos metus, jaunu želmeniu besistiebią į šviesą, išsaugoję gyvybę, visą tai kas svarbu, – žadąs vėl duoną kasdienę. Siekimas laisvės tautai ir žmogui, kuriamas ne smėlio pilimi ... ne tuščiais pažadais ... ne ieškojimu tikrai kelio lengvesnio.

Tarp tų visų naujai beylančių daigų, vešliu žalumu išsitiesė, atsikūrė Lietuvoje Skautija ir štai – jau abipus vandenynų švenčiama jos pradžia – gimtadienis 1918 metais.

Dievui-Tėvynei-Artimui idėja sutapo su atgimstančio krašto siekiais užsitikrinti ne vien tikrai laisvę, bet kartu augti brandžiais žmonėmis, sąmoningais savo krašto piliečiais. Pradinių grūdų derlius prašoko visas dedamas viltis, prielaidas – Skautija bujojo laisvoje Tėvynėje, neatskiriama susijusi su jos dalia. Galingųjų žiauri priespauda galėjo atimti laisvę, bet nepajėgė užgniaužti nešamos idėjos širdyje – ji žarija ruseno deginamų prisiminimų pelenuos, ji švietė išpareigojimo liepsna išeivijos kelyje. Ir vos pavasarį toluoj pajutus, šalia trispalvės kilo vėliava žalia, užtikrindama siekį, ryžtą ir darbą – atsaku tiesėsi rankos jų paramai.

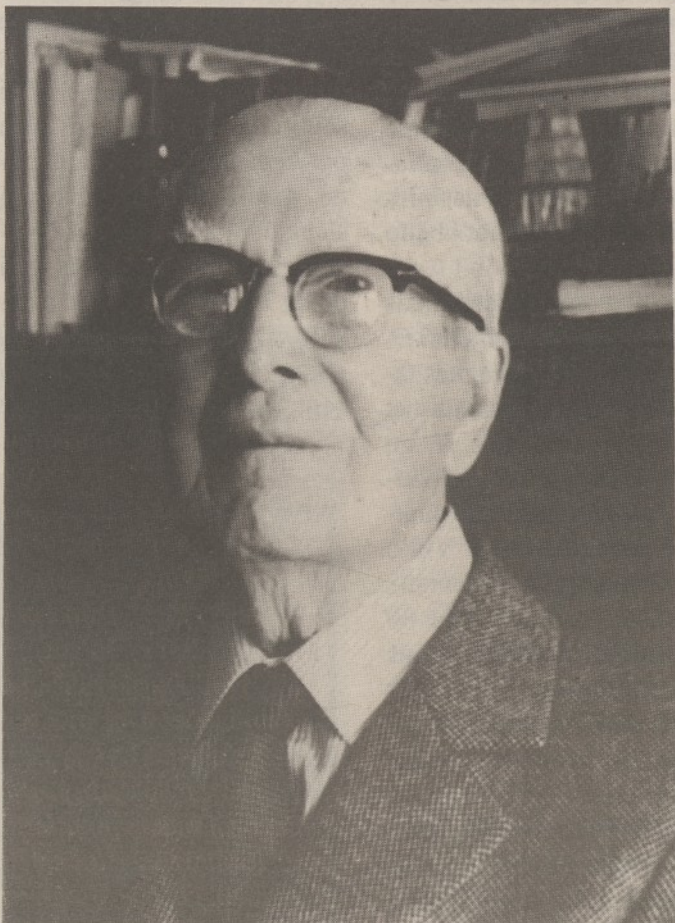
Tik savo žemę pasiekus gali pilniau suprasti ką tai reiškia, kada visų galimų represijų fone galvą laisvei kelia žmogus, – kai čia, išeivijoje, mums taip lengva apie viską kalbėti ir būti protiniais ... O eina jie pilnai žinodami tai, paneigdami baime ir didelę pavergėjo logikos dalį, nebudami kliūčių nei savųjų klaidų. Besikuria vie-

netai, stovyklos, tampręją ryšiai su išeivija – uždeda pareigą ir mums ...

Peržengus septintą dešimtį ir pirmus metus, organizacija yra tvirta, brandi savo idėjoje. Gal geriausią atestaciją duotų atsistojimas visų tų, kurie perėjo per Skautijos eiles. Šalia ryškių veidų, asmenybių ir žinomų veikėjų, rikiuojasi gretų gretos kasdieniam darbe, užtikrinant reikalingą atramą, galią.

Išipareigojimas, darbas, saviaukla ir meilė-respektas kitam tebėra mūsų gairės. Nevisada lengvas buvo pasirinktas kelias, nebus jis laisvas nuo kliūčių nė ateityje. Tačiau, "... liepsnose rašyti mūsų pažadai jauni ..." atlaikė amžiaus svorį ir skaisčia ugnimi sužibėjo iš naujo Tėvynėje – kas gali abejoti idėjos galia?! Sėkmė ir ištvermė telydi ryžtą, Skautijai peitys į petį žygiuojant Lietuvos atsistatymo keliu Tėvynėje ir ten, kur yra nors vienas brolis-sesė!

(sg)

Buv. Lietuvos užsienių reikalų ministras Juozas Urbšys.

Solidarumo vadas pasisako už Lietuvos teisę į nepriklausomybę

Zbigniewas Romaszewskis, Lenkijos senatorius bei solidarumo organizacijos vykdomosios tarybos narys, lankydamasis Washingtone spalio 26 d. pasisakė Lietuvos nepriklausomybės, Lenkijos sienų, lenkų-lietuvų santykių bei kitais klausimais.

Dvi organizacijos – Congressional Human Rights Foundation (kuri veikia susijusi su JAV kongresmenų bloku, puoselėjančiu žmogaus teises visame pasaulyje)

DĖKOJA LITUANUS KOLEKTYVUI

LITUANUS kolektyvas gavo Kaune rašytą laišką iš tautos kankinio ir buvusio Lietuvos Respublikos Užsienio Reikalų Ministerio Juozo Urbšio:

"Sveiki gyvi! Vakar vienas geras žmogus atnešė man gražią dovaną iš Jūsų – LITUANUS, 1989 vol. 35, No. 2. Ačiū labai! ... Priimkite visi LITUANUS kūrėjai ir veikėjai mano kuo geriausias linkėjimus.

Nuoširdžiai, J. Urbšys"

Minėtam numeryje tilpo J. Urbšio atsiminimų į anglų kalbą išverstos ištraukos. Šią vasarą tas numeris atsiminimų autoriui buvo išsiųstas oro paštu, bet, nežiūrint 'glasnost', adresatas žurnalo negavo.

LITUANUS žurnalas du šių metų pirmuosius numerius, apie 170 puslapių, paskyrė Molotovo-Ribentropo sukakčiai paminėti. Pakto sukakties proga, šiais metais LITUANUS paskelbė vienin teles studijas anglų kalboje, lietuvių visuomenės rūpesčiu paruoštas ir išplatintas.

ir National Endowment for Democracy (kurios tikslas puoselėti demokratijos raidą visose pasaulio šalyse) – pakvietė senatorių Romaszewskį aptarti įvykius Lenkijoje maždaug 25 kviestiems svečiams

Įvadinėse pastabose senatorius Romaszewskis pabrėžė kad jam ypatingai rūpi žmogaus teisių klausimai ir kad jis tais reikalais palaikąs ryšius su lietuviais, vokiečiais bei kitais. (Kaip žinia, senatorius Romaszewskis rugpjūčio 21-22 d.d. dalyvavo tautinio apsisprendimo teisių konferencijoje Rygoje, kurią suruošė Latvijos Tautinės nepriklausomybės sąjūdis. Pakeliui į šią konferenciją jis stojo Lietuvoje, kur susitiko su Sąjūdžio ir Demokratų partijos atstovais. Jam sugrįžus, lenkų televizija perdavė jo kelionės išpūdžius iš Lietuvos. Be to, jis dalyvavo Tarptautinės žmogaus teisių konferencijos organizacinio komiteto pasitarime Krokuvoje rugsėjo 1-3 d.d., kuriame buvo sutarta kviesti Sąjūdį suruošti tarptautinę žmogaus teisių konferenciją Vilniuje 1990 m rugpjūčio ar rugsėjo mėn.)

Po įvadininių pastabų, senatorius Romaszewskis atsakė į svečių klausimus. LIC atstovas jam patiekė du klausimus Pirmas lietuvių Karaliaučiu. Po- ra kartą Vakarų spaudoje buvo rašoma, kad sovietų valdžia, pasitarimuose su Vakarų Vokietijos valdžia, piršusi mintį, jog Karaliaučius būtų galima apgyvendinti Sovietų Sąjungos vokiečių tautinės mažumos nariais. Romaszewskis buvo paklaustas, kaip Solidarumas į tai žiūrėtų, ar jam nekeltų susirūpinimą jei vokiečiai vėl taptų lenkų kaimynai ne tik vakaruose, bet taipogi ir rytuose.

Romaszewskis atsakė, kad tautinių mažumų problemos išnyks tik po to, kai įvyks tautinė integracija. Vokiečių sala Karaliaučiuje, tvirtino jis, "sukurtą labai pavojingą padėtį", palygindamas ją su Elzaso-Lotaringijos (Alsace-Lorraine) problema šio šimtmečio pradžioje.

LIC atstovas taipogi paklausė Romaszewskį, kaip Lietuvos lenkai bei pats Solidarumas žiūri į Lietuvos tautinį demokratinį judėjimą, turint omenyje, kad kai kurie Lietuvos lenkai paskelbė, jog jie steigiasi autonominį rajoną Lietuvoje.

Romaszewskis pabrėžė, kad būdamas Lietuvoje jis užmezgęs labai glaudžius ryšius su Sąjūdžiu, kuris jam sudaręs išpūdį, kaip labai tinkama bei efektyvi organizacija. Tačiau, pasak jo, reikia pripažinti, kad kai kurių Lie-

tuvos lenkų nusistatymai prieš Sąjūdį išplaukia iš daugelį metų užsitęsios etninės diskriminacijos. Tą istorinį lietuvių-lenkų nepalankumą viens kitam panaudojo rusai sukurstyti Lietuvos lenkus prieš Sąjūdį ir prieš Lietuvos demokratinį judėjimą. "Mūsų nusistatymas Lenkijoje labai paprastas" – toliau aiškino Romaszewskis, – "mes ginam dabartines savo valstybės sienas, manom, kad neturi būti jokių pakeitimų dabartinėse sienose. Mes tikime į tautų teisę laisvai apsispręsti, remiame Lietuvos teisę sukurti savo demokratinę, nepriklausomą valstybę. Tuo pačiu – manome, kad vienas demokratinės valstybės aspektas yra tautinių mažumų teisių bei tapatybės pripažinimas bei apsauga."

Amerikos lenkų veikėjas Jan Nowak pateikė klausimą apie Lenkijos tautinės mažumas. Klausė ar Lenkijos komunistų valdžia gerbusi tautinių mažumų teises, ypač lietuvių teises Suvalkijoje? Ar Solidarumas mato reikalą įvesti kai kurias reformas toje srityje?

"Aišku, kad turi būti pakeitimų" – atsakė Romaszewskis. Ansčiau buvo toks dės-nis, kad tėra viena tautybė – sovietinė tautybė, ir kad visos tautinės mažumos turi būti į ją inkorporuotos. Tai lietuvių teises Suvalkijoje? Ar Solidarumas mato reikalą įvesti kai kurias reformas toje srityje? (LIC)

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Dr. K. Šimaitienė, Forest Hills	20.00
L. Meilus, Warren	5.00
Dr. I. Jasys, Columbus	10.00
P. Vasiliauskas, Woodhaven	5.00
V. Šilėnas, Euclid	15.00
I. Grigaliūnaitė, Mayfield V'ge	10.00
M. Gruzdis, Bay Village	5.00
E. Filek, Chicago	10.00
J. Juzaitis, Riverhead	5.00
R. Degutis, Richmond Hts	10.00
A. Pavilčiūtė, Chicago	5.00
K. Bartys, Elizabeth	10.00
A. Kremeris, Palos Hts	10.00
V. Ripskis, Evergreen Pk	5.00
A. P. Jasas, Chicago	25.00
O. Frankevičius, Hammond	5.00
A. Langucki, Sepulveda	5.00
V. Kačinskas, Sawyer	20.00
A. Cenfeldas, Santa Barbara	5.00
E. Rašytinis, Detroit	25.00
K. Ripskis, Chicagos	15.00
Z. Vyšniauskas, Malvern	10.00
D.R. Bitėnai, Bronkville	25.00
S. Liubartas, Sun City	10.00
Dr. L. Griniutė, Chicagos	25.00
A. Liutkus, Shaker Hts	25.00
V. Girdvainis, Chicago	10.00
P. Joga, Akron	5.00
J. Paovys, Grand Rapids	5.00
A. Vaičiulaitis, Chicago	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Jackus Sonda iškeliavo negrižtamai...

(Atkelta iš 1 psl.)

prausę ir pasiūšę it kėkš-tai?

Tad reikia prisiminti, kad Jackus Sonda ligi 1917 metų studijavo gamtos mokslus Petrapilio universitete, 1924 m. Vokietijoje Halės universitete baigė ekonomiką, 1925-1931 buvo pasižymėjęs švietimo ir socialinės apsaugos darbais Šiaulių miesto burmistras, paskui dar Šiaulių apygardos ligonių kasų direktorius ir kt. Bet, turbūt dar svarbiau, -- net nuo 1910 metų jis yra žurnalistas, bendradarbiavęs daugelyje laikraščių, išvertęs Tugan-Baranovskio veikalą "Visuomeninė ir medžiaginė kooperacijos prigimtis", M. Liubavskio "Lietuvos istoriją", daug rašęs kooperacijos problemomis, buvęs daugelio visuomeninių organizacijų narys, nuo senų laikų socialdemokratas, o išeivijoje jų centro komiteto narys ir Vlike -- šios partijos atstovas. Ir gale -- nuo 1953 m. "Keleivio" redaktorius iki pat šio laikraščio paskutiniojo numerio 1979 m. gegužės 15 dieną.

Visiem žinoma, kad išeivijos laikraščių redaktoriaus darbas yra vergija, o "Keleivio" -- ji buvo dar sunkesnė. Jackus Sonda turėjo ne tik atrinkinėti ir taisyti gaunamus įvairiausio minčių mutinio straipsnius, iššifruoti mažaraščių korespondencijas, ginčytis su leidyklos 'viršininkais' ir klausytis per telefoną nepatenkintų skaitytojų skundų ir praeiksmų, bet taip pat patsai virinti metalą, maišyti dažų smėlį ir, būdamas arti 80 metų 'jaunuolis', nešioti apie 100 svarų švino luitus į spausdinimo mašiną, o paskui ir vėl iš jos išimti.

Regėdamas tokį jo nežemišką pasiaukojimą "Keleivio" gyvybei pratęsti, vėliau pataisydavau bent straipsnių kalbą, pakoreguodavau bimbiškai nusišnekėjusį Michelsono kuriamą "Maikį" ir parašydavau kone kiekvienam numeriui bent po vedamąjį. Bet Sonda už visą tai atsiimdavo dar 'nineteen-fourteen' generacijos primityviai indoktrinuotų 'cicilikų' priekaištus, kad "Keleivis" jau nesąs toks koks buvo, kad jame neverčiamas nuo sosto, nors jau ir miręs, prezidentas Antanas Smetona, kad nepašiepiamos klebonų gaspadinės ir išnyko nuo pat laikraščio gyvavimo pradžios ideologiniams priešams taikyta tradicinė žodyno puošmena -- 'šventakupriai'. O kai į redakciją ateidavo savo rašomai senlietuvių istorinei apžvalgai duomenų pasirinkti kun. V. Valkavičius, tai senoviškam skaitytojui, jį pamačius prie rašomojo stalo kažką su plunksnele pasižyminti, tiesiog plaukai

pasišiaušdavo. Vadinas, štai dėl ko šitai pasikeitė dypukų apsėstas buvęs kovingas mūsų "Keleivis"! Juk dabar aiškiai matyti, kad jį redagavo ja kunigas ...

Šia proga reikia pabrėžti, kad mūsų kovoje už 'persitvarkymą' didelė parama buvo ir patriotiškas bei narsus "Keleivio" administratorius Stasys Griežė-Jurgelavičius, kuris nesutarimų įkarštyje staigiai, metęs tarnybą, išeidavo namo ir -- tekdamas paskubom vėl jį kvieisti atgal.

Be to išsidėmėtina, kad tas pat Jackus Sonda, ir tuo pat metu, dar buvo ir ne tik seniausias, bet turbūt ir uoliausias Vliko narys, gal savo amžiuje net per šventai prisiėmęs šią politikos pareigą. Ir kažin, ar koks jaunesnis veikėjas tokiomis aplinkybėmis būtų taip ištesėjęs ją vykdyti. Iškeliava būdavo, tarsi gavęs karo vado įsakymą, su 75-rių metų amžiaus našta tiesiai nuo rašomojo stalo, klederu traukinėliu apie 200 mylių Niujorko link, į Vliko žygi. O iš ryto, ilgą naktį nemigęs, vien kumštis pasiramstęs apsunkusią galvą, jis jau ir vėl sėdi redakcijoje prie pripeckiotų popierių kupetos. Ir taip gana dažnai. Mat, nesą jaunesnio. Būtinai reikia. Buvę svarstomi labai svarbūs Lietuvos laisvės kovos klausimai, tad nederia teisintis nei senatve, nei sveikatos sutrikimais ... O politinis ir visuomeninis veikėjas jis buvęs gal jau nuo ankstyvos jaunystės.

Taigi pasakoja, būdavo, pietų pertraukos metu, plyną bandelę su arbata kramtydamas, kaip ten kadaise, kaip ten jo gimtajame Šašaičių kaime, Žemaičių Kalvarijoje, Rusijoje ir vėl Žemaičių Kalvarijoje ir Šiauliuose. Kaip vaikystėje buvęs labai religingas. Kaip ypač gilų išpūdį jam darydavę jų parapijos kunigo pamokslai, vis taip karštai sakomi, kad net jo mamutė praviškavo, nors ir negalėdavo namie papasakoti, apie kokius nusidėjimus tenai buvo kalbama. Dėl to ir Jackus, piemenaudamas, kartais užsilpėdavo ant aukštesnio kelmo ir taip įsijausdamas droždavo pamokslą savo nepaklusnioms avelėms, kad net patsai iki ašarų susigraudindavo. Taigi galėjęs būti kunigu, tik tai paskui gyvenime kiek atvėso. Nors dar ir Bostone jį matydavome bažnyčioje kiekvienose įžymesnio žmogaus laidotuovėse, sutuoktuvėse ar tautos šventėse, nes čia jis galėdavęs susikaupti ir prisiminti savo jau nebegrižtamą praeitį.

Tiesa, neišdildoma poveikį pirmomis nepriklausomybės dienomis jam padariusi ir akimirka, kai bolševikiniam

LIETUVOS ŽURNALISTŲ SAJUNGA

Gerbiamas tautietis ir kolega,

naujam gyvenimui pakilusi Lietuva buria plačiame pasauly pasklidusius savo vaikus. Visiems tapo aišku, kad yra tik viena Tėvynė, vieninga tautos istorija, literatūra, menas. Mes džiaugiamės, kad didelę pagalbą savo tautai šiandien pradeda teikti mokslininkai, biznesmenai, menininkai, žurnalistai. Susirūpinome savo archyvais, išblaškytomis meno vertybėmis, leidiniais. Vienas po kito už apvalaus stalo sėda įvairių profesijų ir įvairių įsitikinimų tautiečiai.

Lietuvos žurnalistų sąjunga, šių metų sausio mėnesį atsikūrusi kaip savarankiška ir kūrybinė organizacija ir laikanti save Lietuvos respublikos metų žurnalistų sąjungos tradicijų natūralia paveldėtoja, mano, kad atėjo laikas už tokio stalo susėsti ir pasaulio lietuviams -- žurnalistams. Nutarta 1990 metų birželio pabaigoje -- liepos pradžioje sušaukti pasaulio lietuvių žurnalistų Forumą. Jis turėtų įvykti amžinojoje mūsų sostinėje Vilniuje vienu metu su garsiaja Lietuvos dainų ir šokių švente.

Lietuvos žurnalistų sąjunga Forumo svečiams apmokėtų 12-14 dienų pilną išlaikymą bei kitas išlaidas.

Mes būtume labai dėkingi, jeigu šį mūsų sumanymą pagarsintumėte lietuviškoje spaudoje bei atsiųstumėt savo pasiūlymus, pageidavimus, taipogi pranešumėt apie savo arba pažįstamų žurnalistų norą dalyvauti Forume.

Išanalizavę pasiūlymus, suplanuosime Forumo dienotvarkę, pranešime, kada Jūsų lauksime Lietuvoje.

Kuo greičiau Jūs atsiliepsite -- tuo įdomesnis ir turiningesnis bus mūsų susitikimas.

Su pagarba

Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas

Domas ŠNIUKAS

232600 VILNIUS, VILNIAUS 35

TELEFONAI: 611790, 619709, 222227, 613723 * TELEX 261151 LITVR SU
Atsiskaitomoji sąskaita Nr. 700670 Socbanko operacinėje valdyboje Vilniuje

Lietuvių žurnalistų S-gos pirm. R.K. Vidžiūnienė, neseniai buvusi Lietuvoje, atvežė šį Lietuvos žurnalistų Sąjungos pirm. Domo Šniuko kvietimą lietuviams žurnalistams išeivijoje.

kariškiui, sutikusiam Jackų pakelėje su pundeliu literatūros, betrūko tik paspausti atkišto šautuvo gaiduką -- ir būtų pasikeitusi visa biografija. Bet paskui šis raitas žudikas tik stipriai rusiškai nusikeikęs ir iš aukšto, pažeminančiai nusispiojęs Sondai ant kepurės ...

Beje, ir šis taurus žemaitis viena kartą vis tiek buvo patekęs, nors ir trumpam, į kalėjimą. Tai atsitikę Vokietijoje pabėgėlių lagery, kai -- būdamas viengungis, -- už daugia vaikę šeimą prisiėmęs svetimą kaltę dėl amerikiečių karinės policijos jų bendrame kambaryje surastų spekuliacinio jaučio kepenų, nusipirktų mažamečiams nuo bado ginti ...

Žinoma, dar brežneviniais laikais Sonda buvo irgi kviečiamas grįžti į Lietuvą, nes tada galėjęs būti okupantui net žymiai 'naudingesnis', negu vienas kitas anksčiau grįžusių. Juk antisovietinio laikraščio redaktoriui ir Vliko nariui reikėję tik 'atsiversti', tik viešai pareikšti, kad 80 metų buvęs menševikinės propagandos suklaidintas, ir demaskuoti 'buržuazinius nacionalistus' ir 'tautos atplaišas'. O tenai -- ir talentingas sūnus, ir dukra, ir baigiantis savo dienas brolis, ir mylimos žmonos kapas ... Tad pa gunda galėjo būti tiesiog nenugalima. Bet Jackui Sondai Lietuvos laisvė, nepriklausomybė ir demokratinė santvarka

nebuvo vien reklaminiai žodžiai, dėl to ir ligi mirties išliko tik nepriklausomos Lietuvos pilietis, o Amerikoje -- su žalia tapatybės kortele politinis imigrantas.

Aišku, sakytume, kad už tokią šventą ištikimybę savo tautai, toleranciją ir žmoniškumą garbingasis velionis galėjo sulaukti ir daug geresnio atpildo. Bet vis dėl to Lietuvoje neužmiršo jo geri vaikai, duktė Danguolė jį čia buvo net porą kartų aplankiusi, o paskutiniaisiais metais Bostone jį tikrai nuoširdžiai savo bute priglobė irgi tokia pat žemaitė Sofija Galdikienė, gaminusi jam maistą, jį slaugiusi ligose ir atveždavusi į kultūrinius renginius ir Piliečių klubą susitikti ir pasikalbėti su savo senais draugais. O mums dabar liko bent šviesūs atsiminimai apie šviesios sielos žmogų.

• LITHUANIA MY HERITAGE. Knyga anglų kalba. Pagrindinės informacijos apie Lietuvą. 400 psl. 1300 iliustracijų.

Kaina su persiuntimu \$22.75 Užsakymus siųsti "Tėviškėlė", 4346 So. Western Ave., Chicago, IL 60609

SALES REPRESENTATIVES

Management opportunity with large financial service corporation. 3 year training program. Full fringes. Income to \$41,500 Phone 716-854-2548 Ask for: Mr. Russell (41-42)

OPPORTUNITY FOR SCREW MACHINE OPERATORS Be able to set up. Brown & Sharpe Experienced only Blue Cross, Vacation & Pension Plan MOODY MACHINE PRODUCTS, INC. 141 Carolina Ave. • Providence, RI 02905 Tel. (401) 941-5130 (40-53)

FACTORY Roll Operator-exp'd, pyramid and plate type, to roll I-beams and channels. Chalfant Mfg. Co., 1000 W. River Rd. South, Elyria, Ohio. (applications being accepted 8am to 4pm).

Train to be a Professional
• SECRETARY
• EXECUTIVE SEC.
• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Natl. Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuvos rašytojai Bostone

Stasys Santvaras

Beveik penkiasdešimt metų mūsų tėvynainiai gyveno anapus kalėjimo vartų, tik vienas kitas gavo leidimą išlipti į Amerikos krantą. Da bar mūsų tarpe pasirodo gausesnį jų būreliai. Jeigu dar prisimenam savo tautos tą ar kitą būdingesnį posakį, savo viešniom ir svečiam galime taip sakyti: "Jūs esate mūsų svečiai nebuvėliai"...

Deja, dar vis tarp Lietuvos ir mūsų tyso Atlantas, Lietuva dar vis tebėra nelaisvėje, tai su lietuvių rašytojų kūryba ir iki šiol nėra lengva tvirtai ir esmingai susipažinti. Gavome vieną kitą jų knygą, vieną kitą jų darbų nuotrupą, bet netgi ir to pobūdžio ryšiai buvo labai varžomi, kartais mūsų pačių trukdomi ir net šmeižiami, tai ką dabar žmogus gali apie apsilankiusius svečius pasakyti, kaip juos nors trumpai apibūdinti?..

Mūsų mieli ir brangūs svečiai, kurie lankėsi Bostone, yra jaunesniųjų kartų Lietuvos rašytojai. Kiek žinome, jie nepabūgo, jie išdrįso prieš stabą nesilankstyti. Grožinės literatūros kritika, ypač konjunktūrinė kritika, juos stipriai pavėtė ir pamėtė. Bet nūdien jie jau yra stiprūs ir neišgriaujami mūsų grožinės literatūros šuliai.

Romualdas Lankauskas yra vertinamas kaip originalus pasakotojas, turįs neabejotiną talentą kurti savo personažų vidinį monologą (Al. Krasnovas, "Vidinio monologo proza", 138–139 psl.). "Romualdas Lankauskas, prozininkas, lietuvių novelę ir romaną praturtino nauja stilistinė maniera ir lakoniškumu" (Eug. Ignatavičius, "Literatūros panorama '82", 35 psl.). Apie Raimundo Kašausko dailiąją prozą sakoma, kad ... "Giliosios rašytojo prozos

slinktys ženklina skvarbesnį kaimo realybės pajutimą, išmintingesnes tiesas, didesnę probleminę svorį. Meninio brandumo kryptimi sparčiai progresuoja R. Kašausko žodis, įgyjantis polifoninį skambesį, pavydėtiną atidumą smulkiausiajam psichologiniam niuansui" (Stasys Lipskis, "Literatūros panorama", 82, 11–12 psl.). Ričardas Gavelis, baigęs aukštuosius fizikos mokslus, o po to įsivertinęs dailiosios prozos baruose, kaip talentingas ir savaimingas kūrėjas, kritikos taip yra aptariamas: "Visų apsakymų personažų keliai veda į galbūt, kaip autoriaus filosofinės išeities pozicijas ir kartu į "Galbūt" – įdomiausia ciklo apsakymą, skirtą universaliai meno ir gyvenimo problemai. Ji sprendžiama per kūrėjo ir jo būties sąveiką, per literatūrinės kūrybos ir tos kūrybos šaltinių poveikį žmogiškajam paties kuriančiojo paveikslui ... "Galbūt" išpažinti, tą "žiaurų reportažą," sieja su aukšto etnio idealo kūryba, o ne su avangardistinio maivymosi lektūra" (Ramutis Karmalavičius, "Literatūros panorama", 82, 29–30 psl.). "Tapti asmenybe, vadinasi, atsisakyti iliuzijų, gyventi tikrovėje pagal savo tikrąją prigimtį", – taip kalba pats poetas Kornelijus Platelis savo esejistikos knygoje "Būstas prie Nemuno" (162 psl.), "Vyturio" išleistos Vilniuje 1989 m. Iš tikro poetas K. Platelis dar yra per jaunas, kad jau būtų baigęs kurti savo poetinę ir tą prigimtine asmenybę. Tačiau jis jau yra sukūręs stambų pluokštą originalios ir vertingos poezijos, pasireiškęs kaip drąsus ir išvalgus kultūrinis esejistas, savo išvalgom pasiekęs net Indijos sanskrito

kultūros krantus. Regina Rudaitytė – taip pat dar jauna, prigimties apdovanota moters grožiu, dailiu ūgiu ir gabumais, taip pat dar tik pradėjo savo asmenybę kurti. Trumpa pažintis įtikino, kad jai pakaks jėgų į tą ledo kalną įkopti. Literatūros kritikas Aleksandras Krasnovas šiuo metu rūpinasi ir grožinės literatūros veikalų leidyba, ir reiškiasi kaip aktyvus kultūrinio, visuomeninio ir politinio gyvenimo publicistas. Visiems paminėto rašytojų sekteto dalyviams mes Bostone palinkėjom, kad jie Lietuvoje sulauktų tokių laisvės dienų, kada jų dvasiniai spamai galėtų suspindėti visu galingumu.

Keisti dalykai dedasi mūsų margame pasaulyje! Kiek tenka nugirsti, labai šaltos, atšargios ir abejingos Lietuvos sportininkų sambūriam yra tarptautinės sporto organizacijos ir jų vadovai: jie dar vis dairosi į Maskvą, lietuvių, kaip atskiros ir nepriklausomo vieneto, dar vis nenori į savo gretas išsileisti. Tuo tarpu tarptautinė rašytojų organizacija PEN, kurios metiniuose kongresuose dalyvauja 6–7 šimtai žemės rutulio rašytojų, lietuvių rašytojų PEN centrą, kaip atskirą ir nepriklausomą skyrių, į savo organizaciją priėmė vienbalsiai. Ok. Lietuvoj tuo rūpinosi rašytojas Romualdas Lankauskas su būreliu kolegų, o dirvą tam laimėjimui paruošė Amerikoje gyveną mūsų rašyto vyrai Algirdas Lansbergis, Tomas Venclova ir dr. Stasys Goštautas.

Šių metų rugsėjo paskutinąją savaitę PEN kongresas įvyko Kanadoje – Toronte ir Montrealyje. Pirmą kartą, kaip pilnateisiai nariai, tame kongrese dalyvavo ir mūsų rašytojai: Lietuvos PEN centro pirmininkas R. Lankauskas ir beletristas Ričardas Gavelis, kaip oficialūs mūsų PEN delegatai, ir dar šie penki delegacijos nariai: anglų kalbos prof. G. Baužytė-Čepinskienė, rašytojas Raimundas Kašauskas, grožinės literatūros kritikas Aleksandras Krasnovas, anglų literatūros vertėja į liet. kalbą Regina Rudaitytė–Lankauskienė ir poetas Kornelijus Platelis. Pokalbiai su svečiais nebuvėliais ir jų kūrybos skaitymai Kanados lietuviams buvo surengti Toronte ir Montrealyje.

Grįždami iš PEN kongreso, Lietuvos rašytojai keletą

Rašytojas Raimundas Kašauskas, poetas Kornelijus Platelis ir dr. Buivydas.

dienų paviešėjo Bostone. Lietuvių Tautodailės instituto Bostono sk. valdyba spalio 8 d. 3 val. po pietų Liet. piliečių d-jos III a. salėn mus pakvietė į savo rudeninį renginį – į tikrai įspūdingą gintaro parodą, kurią trumpu vaizdingu žodžiu aptarė pati sk. pirmininkė Saulė Šatienė. To renginio programoje buvo pakviesti dalyvauti ir mūsų svečiai rašytojai.

Rašytojas Romualdas Lankauskas yra ir dailininkas. Į Bostoną jis atvežė gal tuziną savo tapybos darbų, surengė parodėlę. Dail. Pranas Lapė išvalgiai ir dalykiškai aptarė R. Lankauską kaip tapytoją, kuris esąs abstrakcinio dailės meno išpažinėjas. Iš tikro, dail. R. Lankauskas savo darbuose vengia realybės, jo tapybiniai darbai – spalviniai žaidimai, įdomūs ir savaimingi, galima tarti – supinta, su-raizgyta ir be atvangos skriejanti žmogaus mintis.

Pokalbiui su svečiais ir jų kūrybos skaitymui vadovavo dr. Stasys Goštautas, rašytojų egzilų PEN centro veikėjas. Jis gražiai apibūdino šio susitikimo reikšmę ir prasmę. St. Santvaras, kaip "jauniausias" Bostone gyvenantis liet. rašytojas, tarė asmeninį sveikinimą bei linkėjimų žodį. Dr. St. Goštauto pristatytas, gausų Bostono ir jo apylinkių lietuvių pulką su svečiais rašytojais gyvom ir taikliom apybraižom supažindino lit. kritikas Al. Krasnovas.

Rašytojas R. Lankauskas platėliau kalbėjo apie dabartinius lietuvių kultūrininkų rūpesčius, siekimus ir viltis, apie Lietuvos PEN centro ryžtingą veiklą, apie Kanadoje įvykusį tarptautinį PEN kongresą, kuriame vienbalsiai buvo priimta baltams aktuali ir palanki rezoliucija.

Regina Rudaitytė–Lankauskienė vaizdingai aptarė lietuvių grožinės literatūros vertėjų pastangas ir vargus. Ji pati į liet. kalbą verčia ang-

liškai rašančių rašytojų kūrybą. Viešnios nuomone, vertėjui nepakanka gerai mokėti verčiamo veikalo kalbą, jam reikėtų pažinti ir tą kraštą, kuriame rašytojas gyvena (W. A. Goethe kadaise yra taręs: "Kad suprastum Dainiaus mintį, reikia kraštą jo pažinti," St. S.). Palinkėkim visi, kad R. Rudaitytė susitiktų su tokiu lemties šypsniu, kuris leistų jai JAV ar D. Britanijoje pagyventi ir pastudijuoti nors vienerius metus.

Al. Krasnovas, tikrai vienas mėnesio amžiaus knygų leidyklos "Vagos" vyr. redaktorius, trumpai, bet ryškiai apibūdino grožinės literatūros leidybos darbus. Lietuvių rašytojų d-jos narių suvažiavimas, įvykęs Clevelande, OH, 1982 m. pavasarį, pasakė rezoliuciją, kad nėra dviejų liet. literatūrų, tėra tik viena mūsų grožinė literatūra, nepaisant kur ji yra kuriama – Lietuvoj, JAV, Kanadoj, Australijoje ar kur kitur. Kad nėra dviejų liet. literatūrų akcentavo ir mūsų mielas svečias Al. Krasnovas. Jo perskaitytame 1990 m. "Vagos" leidinių plane rašytojų išeivių kūrybai iš tikro yra skiriama daug rūpesčio ir dėmesio.

Rašytoją Raimondą Kašauską, kuriantį vieno Žemaitijos miestelio ir jo žmonių gyvenimo epą, Bostone gyvenantys žemaičiai pasitiko karštais plovimais. Svečias mums pasakojo apie šio miesto lietuvių rašytojų siekius ir nuotaikas, apie liet. tautos ryžtą kovoti ir siekti nepriklausomybės, priminė ir mūsų "gerų" kaimynų atžagarumą, kurį dar teks nugalėti. R. Kašauskas kalbėjo nuoširdžiai, atvirai, viltingai ir drąsiai, kaip ir dera tvirtam ir do ram žemaičiui.

Rašytojas Ričardas Gavelis pasiguodė, kad išeiviai lietuviai jį gerokai pavargino tokiu klausimu: "Kaip, girdi, (Nukelta į 8 psl.)

Poetas K. Platelis, sėdi bostonietis dr. Buivydas ir rašytojas R. Lankauskas.

Vaizdai iš vilniečių koncerto Clevelande ...

V. Bacevičiaus nuotr.

ŠOKIO PERGALE

Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis Clevelande.

Vytautas Matulionis

Vilniaus Universiteto dainų ir šokių ansamblio koncertas, 1989.X.15, Euclid Senior High School auditorijoje, Euclid Ohio. Koncerto programoje išvardinti 49 ansamblio nariai. Meno vadovas ir režisierius: Jonas-Vidutis Aleksandravičius. Šokių grupės vadovai: Henrikas Uznys ir Tamara Kalibataitė. Choro vadovas: Vytautas Abaris. Orkestro vadovė: Daiva-Bernadeta Čičinskienė. Koncerto rengėjai: Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkė.

Clevelando Lietuvių Dienų užbaigai ansamblis į Clevelandą atvežė didelį ir įvairų repertuarą. Dviejų dalių koncerte vilniečiai atliko net trisdešimt šokių ir dainų! Clevelando ir apylinkių lietuviai, atsižadėję spalio mėnesiui neįprastai žydro dangaus ir vasariškos šilumos, gausiai sugužėjo į didelę salę ir, nors išlepinti vietinės "Grandinėlės", neapsivylė.

Ansamblis šokiai ir dainos palydimi instrumentais turtingo orkestro (36 instrumentai). Jame gausu egzotiškai skambančių (net ir lietuviškai ausiai) iš lietuviškos senovės prikeltų instrumentų. Be įprastų, jau 'suliaudėjusių' – armonikos, akordeono, klarineto, smuiko, kontrabaso – orkestre daug retų liaudies instrumentų: net penkios skirtingos kanklės, penkios įvairiarūšės birbynės, skrabalai, dūdmaiškis, taršdynė, lumzdeliai, bruzgulis, džingulis ir t.t.

Pirmąją programos dalį (tryliką numerių) vilniečiai pradėjo suvalkiečių daina "Anoj pusėj Nemunėlio". Ją sekė iškilmingai rimtas, lėtas šokis "Opstainas". Jame akį vėrė puošnus moterų apdaras turtingesnis aukso ir sidabro gijų ataudais nei išeivijoje įprasta matyti. Laibi, pušnėti ir skrybėlėti vyrai, pilkais, juodais apvadais padabintais, prie liemens prigludusiais švarkais, buvo atidūs moterų partneriai.

Smagiame "Leliūnų kadrilyje" moterys pasirodė jau su

kasomis. Šiame šokyje ir liaudies žaidime "Jūsų linai dar nesėti" – dainos ir pasivaikščiojimų pynė, – į akį krito ryškiaspalvės priejuostės ir priekyje surišamos juostos, dažnai dengiančios priejuosčių raštus. Šie šokiai taip pat pasižymėjo gražiu liemens tiesumu.

Nors kadrilio priejuostės raibino akis savo spalvomis,

baltintų ir nebartintų linų priejuostės "Linelyje" buvo lygiai mielos savo dvispalviu raštuotumu. "Aštuonytis" buvo atautas vikriu nardymu, o "Pastoralėje" girdėjosi sumaniai orkestro išgautas paukščių čiulbėjimas ir pievienėlių raliavimas, labai raminančiai nuteikias žiūrovą.

Iš visų vakaro šokių pats nuotaikingiausias ir kūniškai reikliausias grupinis šokis buvo "Piemenų išdaigos" (vaikams ir merginoms). Jis buvo atliktas su žaibuojančia energija, nuoširdžia vaidyba

ir tampriu partneriavimu, lengvai išpildant visus, vietomis akrobatiškus ir cirkiškai išradingus choreografijos reikalavimus. Tai buvo vakaro pats atletiškausias šokis. Komiškam efektui išgauti čia nebu-

vo vengiama ir rambesnio, grubesnio, dar 'nesukultūrinto' judesio – neatskiramoms tautinio šokio dalies. Moterys jame dėvėjo trumpus sijonus, mezginiuotas trumpas kojines, o jų galvas dabino

pievos gėlių vainikai. Sekanti bežodė daina – lyg vokalizas – "Parugėje", niūniavimu ir ritmingu mojavimu rugių varpomis vaizdžiai atkūrė banguojantį javų lauką.

Iš "Tautinių šokių pynė" išpildytų šokių, "Graži mūsų šeimynėlė" dvelkė vaikų rate liais, bet įdomios buvo ir "Grečėnikė" bei "Barborytė", ypač pastaroji, savo juokingai kampuotais alkūnių ir kojų pėdų judesiais. Pirmoji vakaro dalis buvo baigta "Gegužinės polka" – tiksliau pasiutpolke, – dar daugiau įkaitinusia ir taip jau apšilusius žiūrovus.

Antrąją koncerto dalį sudarė septyniolika dainų ir šokių iš kurių šokėjų gausa, išpuodinga choreografija, balsingumu, puošniomis Vilniaus verbomis, 'degančiomis' stebulėmis, paparčio žiedo ieškojimu, išsiskyrė "Kupolinis". Tai šokis – spektaklis. "Kupolinis" sekusi apeiginių šokių grupė – "Sadutė", "Rezginėlė" ir "Vestuviniai šokiai" – buvo taip pat daili. "Sadutėje" merginos atsiskleidė grakščiu lengvumu ir tikslu susišokimu, o tyli orkestro palyda buvo atitinkamai lyriška. Neatsilikto ir "Rezginėlė" vikriai supinant ir išpinant 'jaunuosius' rišančias juostas, o "Vestuviniai šokiai" baigė-

Žiūrovai vilniečių koncerte Clevelande ...

V. Bacevičiaus nuotr.

si staigiu saldinių lietumi ant šokio nuotaikos pagautų žiūrovų galvų. "Rolenderis" ir "Gailingis" parodė dar savotiškesnį šokio judesį, choreografinį išradingumą. Dainoje "Vazis maliavotas" orkestro nariai pasirodė ne tik kaip solistai-muzikantai, bet ir kaip susiklausiusi dainininkų grupė.

Geriausią progą pasireikšti vieniems vyrams buvo "Pakeltkojis", kuriame baltmarškiniai, rudakelniai, klumpėti berneliai parodė stebėtinai gerą lėto šokio judesio ("Adagio") apvaldymą. Nors klumpėti, jie šoko labai lengvai. Trankus "Klumpakojis" – vaikų ir merginų žaidimas, kuriame vieni kitus nori pralenkinti šelmiškomis išdaigomis, – spindėjo gyvais veidais ir guviai nuduotu apgaulingumu, žiūrovams dažnai besijuokiant.

Tačiau pats nepaprastiausias šio vakaro numeris buvo instrumentinis – "Polka skrabalams". Tai buvo reta proga susipažinti su šiuo, iki dabar tik plokštelėse tegirdėtu, medžio plokščių mušamuju liaudies instrumentu, grojamu gabaus solisto Kęstučio Grigoro. Labai gaila, kad dėl instrumento netinkamo pastatymo scenoje, – nesimantė solisto rankų. Solistas turėtų sėdėti profiliu į žiūrovus neužstoja (bent dalinai) gražaus rankų žaismo.

Kitas gražiai pasisekęs vyrų šokis buvo "Gaidys". Tai buvo įdomus 'charakterio šokis', su puikiu solistu-šokėju-aktorium (deja, nepažymėtu), atlikusiu išdidaus, sparnu rėžiančio, pasipūtusio gaidžio vaidmenį, bemokant viščiukus kapstyti, giedoti ir bendrai 'vaidinti didelius'. Paprastai, bet įdomiai išspręstam kostiume – pažymėtina pintos juostos skiauturė and šiaudinės skrybėlės – solistas šokį atliko autoritetingai, nuo jo toli neatsilikant ir viščiukų 'corps de ballet', išpūdinę savo nemokšiškuose kaptinėjimuose, nevykusiuose bandymuose giedoti ir išibėgėjančiai narsiuose 'skrydžiuose' į sceną.

Dar viena proga vyrui šokėjui-solistui grupiniame šokyje (puikiai išnaudota, ir vėl

nepažymėto šokėjo) pasitaikė "Senių šokyje", kuriame apdūlėjęs, suglumęs senukas užsispyrusiai bando įrodyti ne tik sugebą vikriai vesti savo partnerę, bet ir sekėti kitais 'kiek jaunesniais' šokėjais, deja, vis nepataikydamas į koją...

Paskutinis programoje pažymėtas numeris buvo smagus šokis "Subatvakaris" su choro palyda, pakiliai užbaigiantis šią šaunią šventę. Įsiūbavusiems žiūrovams patenkinti, vilniečiai, kartu su Clevelando "Grandinėle", vykusiai pakartojo "Rolenderį". Kiek žinoma, "Grandinėle" ruošiasi kelionei į Lietuvą. Esame tikri, kad savo sugebėjimais ji neatsilikis nuo mielųjų svečių vilniečių.

Ansamblio šokėjai yra kruopščiai atrinkti – jauni, dailūs, žvalūs, miklūs, gerabalsiai ir ... profesionališkai drausmingi. Jie ir grakštaus šokio menininkai-aktoriai, ir

Vilniaus universiteto ansamblio atstovė Aušra Ražauskienė įteikia Čiurlionio ansamblio pirm. V. Plečkaičiui prisiminimų knygą. Šalia stovi v. Aleksandravičius V. Bacevičiaus nuotr.

savimi pasitikintys atletai. Tai lengvo žingsnio, raiškių rankų ir giedrių veidų šokėjai. Išskyrus "Pakeltkojį" ir "Klumpakojį", bei dar keletą šokių kaip "Trepsiukas", jų žingsniai buvo beveik negirdimi.

Scenos veiksmas plaukia lygiai, šokėjai, orkestras ir choras persigrupuoja nejučiomis, nusilenkimai teatriškai vieningi, sceninė laikysena, sudominusi smalsius žiūrovus jau pačioje koncerto pradžioje, nesuvaržyta. Tai gabių, lakios vaizduotės choreografų nuopelnas. Gerai, kad programoje choreografai nebuvo užmiršti, bet pažymėti kartu su muzikais.

Neabejotina, kad puošnūs ansamblio rūbai (kaip ir jų dainos bei šokiai) yra etnografų ir tautosakininkų žinoviškai ištirti, atkurti ir pritaikyti scenai. Kai kuriuose šokiuose rūbai kiek suvienodinti, gal būt norint išgauti daugiau teatrišką išpūdį. Tačiau, bendrai paėmus, rūbai yra labai įvairūs. Moterys pasirodė trumpais ir ilgais sijonais, karūnuotos, vainikuotos, skėpetuotos, nuometuotos, su kasomis ir be kasų, su gintarais ir be jų ir t.t. Rūbų kaitaliojimu vyrai nuo jų mažai teatsiliko. Šokėjų apavas įvairus, dažnai keičiamas, pritaikytas šokiui. Kiek nustebino kai kurių moterų dėvimi juodo aksomo kikeliai. Tokius kikelius teko matyti dar vaikystėje, prieš penkiasdešimt metų, kada tikrai būdingas lietuviškas tautinis rūbas dar nebuvo pilnai atkurtas. Juos ir dabar galima matyti tų laikų fotografijose. Atrodė jie slaviškai jau tada, nepasikeitę jie ir dabar, tad tuo keisčiau buvo juos matyti šiame koncerte.

Padėka rengėjams (nors ir užmiršusiems pažymėti kon-

certo vietą programoje), paršikvietusiems šių iškilų liaudies meno ansamblį, labai praturtinusių šių metų Clevelando Lietuvių Dienas. Apkeiliavę Europą, nuklydę net į Aziją, jie menu lengvai užkariavo dar vieną žemyną – Šiaurės Ameriką. Linkime jiems lietuvišku šokiu, muzika ir daina užkariauti ir likusį pasaulį.

Mūsų rašo

Gerbiama Redakcija:

Kreipiamės į Jus su prašymu padėti surasti bendradarbiavimo partnerius JAV. Mūsų firma – Mokslinio-gamybinio susivienijimo "Fermentas" Taikomosios enzimologijos institutas, turi daugiau negu dešimties metų darbo patirtį biotechnologijos srityje. Pagrindinė mūsų mokslinės ir praktinės veiklos sritis yra naujų fermentų (arba kitų, labai švarių baltymų, skirtų mokslui ar medicinai) ieškojimas, tyrimas ir jų gamybos technologijų paruošimas.

Labiausiai žinomi mūsų produktai yra fermentai molekulinės biologijai (restriktažės), plačiai naudojami genų inžinerijoje. Tie preparatai jau eilę metų sėkmingai platinami Vakarų Europos ir Japonijos rinkose. Esame labai suinteresuoti organizuoti šių fermentų platinimą JAV. Norėtume surasti distributorių JAV, kuriam pristatytume neišfasuotus fermentus ("in bulk"). Perduoti preparatai būtų tikrinami, fasuojami, reklamuojami ir pristatomi vartotojams.

Gerbiami tautiečiai, mes būsimės jums nuoširdžiai dėkingi už pagalbą ieškant naujų partnerių, platinant mūsų produkciją JAV. Taip pat aptartume bet kokią pasiūlymą bendros įmonės sudarymui.

Mūsų Instituto atstovas tikisi dalyvauti Pasaulio Lietuvių Šeštajame mokslo ir kūrybos simpoziume, kuris vyks 1989 m. lapkričio 22-26 dienomis Čikagoje ir galėtų, esant reikalui, duoti platesnius paaiškinimus.

Būtume dėkingi, jeigu ši informacija būtų paskelbta Jūsų laikraštyje.

Su pagarba,

A. Janulaitis

Adresas: STEMTEI, Fermentų 8, 232028 Vilnius, Lietuvos TSR. Teleksas: 261133 FER SU

CNC MACHINISTS & LATHE OPERATORS

A very Aggressive, Growing, High Tech Company East of Pittsburgh seeks skilled CNC Machining Center & CNC Lathe Operators. To work 2nd & 3rd shifts on state of the art equipment doing close tolerance work. Sent resume to: Attn: Human Resource Dept. LEYBOLD VACUUM PRODUCTS INC. 5700 Mellon Road Export, PA 15622 An Equal Opportunity Employer M/F/H/V (41-48)

Lietuvos rašytojai Bostone...

(Atkelta iš 5 psl.)

tokį ilgą laiką Lietuvos žmonės galėjo kęsti despotų valdybą". Atsakymas į tą klausimą, R. Gavelis paskaitė filosofinio pobūdžio savo kūrybos epizodą apie filosofą

Stoiką Seneką (Lucius Annaeus Seneca, 4 a. pr. Kr., 65 po Kr.), įtakingą Romos imperijos vyrą, kuris, anot R. Gavelio, mokęs, kad žmogus su tirno valdymu turįs susitaikyti, bet jis nebus kaltas,

jei ryšis tironą nužudyti ar jo nužudyme dalyvauti (jeigu reporteris čia kur nors susipainiojo, tegu autorius jam atleisdžia). R. Gavelis skaito ryškiu ir gražaus tembro balsu, jo skaityta novelė – atskiras ir žvilgantis mūsų dailiosios prozos žiburėlis.

Svečių tarpe teturėjom tik vieną poetą – jaunosios mūsų poetų kartos atstovą Kornelijų Platelį. Lietuvoj – tai jau įsitvirtinęs vardas. K. Platelis savo poeziją rašo verlibru, t.y., baltom nerimuotom eilėm, yra daugiau uždaro pobūdžio kūrėjas. Savo eilėraščius jis skaito tvirtu skaidriu balsu, neskubėdamas, pabrėždamas kūrinio ritmą, bandydamas atverti jo mintį. Mažai ką jis mums teskaitė, tik tris ilgėlesnius eilėraščius. Paskutinytis, kurį autorius rečitavo, dar nespausdintas, praskambėjo kaip vaizdingi mistiniai regėjimai Ratnyčios bažnytelėje (poetas K. Platelis gyvena Druskininkuose, Ratnyčios kaimynystėje). Bostono lietuviai svečių poetą šiltai priėmė, ilgai ir nuširdžiai jam plojo.

G. Bauzytė-Čepinskienė Bostone paviešėjo tik porą dienų, mūsų kultūrinėje popietėje nedalyvavo, išvyko aplankyti dukters, kuri jau yra atitekėjusi į Ameriką.

Dr. St. Goštauto pakviestas, susitikimą su Lietuvos rašytojais baigė bostonietis poetas Antanas Gustaitis. Kadangi minimoje kultūrinėje popietėje žemaičiai buvo surengę "demonstraciją" savo tėvynainiui R. Kašauskui, tai Suvalkų krašto vyras Gustaitis tarė, kad žemaičiai nužudė vienintelį karūnuotą Lietuvos valdovą Mindaugą. Aišku, toks žemaičių "apkaltinimas" gausiai susirinkusius Bostono lietuvius smagiai nuteikė, sukėlė juoko bangą.

Savaitę vėliau, grįždami iš Šviesos-Santaros suvažiavimo ir kitų Amerikos kraštų, Bostoną aplankė dar du svečiai iš Lietuvos – rašytoja Jurga Ivanauskaitė ir aktorius Valentinas Masalskis. V. Masalskis, didelio talento ir subtilios vaidybinės technikos aktorius, spalio 14 d. vakare nuostabiu spalvingumu vaidino mums Gogolio "Be-pročio užrašus". Jurga Ivanauskaitė, dvigubas talentas – rašytoja ir dailininkė, savo kūrybos mums neskaitė ir grafikos darbų nerodė, tik grakščiai talkino vakaro rengėjam. Šią vakaronę su akt. V. Masalskiu rengė Šviesa-Santara, bet į šį renginį ypačiai daug triušo ir širdies įdėjo akt. Beatričė Vasaris.

Sunkiai "nusikalto" Lietuvos Tautodailės instituto Bostono sk. valdyba, surengusi čia apkalbėtą susitikimą su Lietuvos rašytojais. Tos valdybos surengta kultūrinė popietė buvo tikrai šviesi, nuotaikinga ir turtinga. To rengi-

Laisvės Varpo koncerto, įvykusio spalio 1 d. So. Bostone, programos atlikėjai ir organizatoriai. Iš k.: Lapinskų šeima – smuikininkas Aras, kompozitorius-pianistas Darius, mezzosopranas Laima – ir Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. J. Rentialio nuotr.

nio organizavimui bei svečių priėmimui daug rūpesčių skyrė dr. St. Goštautas ir jo šeima. Liet. Tautodailės instituto Bostono sk. valdybą sudaro: Saulė Šatienė – pirmininkė, Rūta Manomaitienė, Zita Krukonienė – vicepirmininkės, Jūratė Aukštikalnienė – išdinininkė, Vida Margaitienė – leidinių sk. vedėja, Rymanė Janulaitienė – reprezentacijos reikalų tvarkytoja. Tos pačios moterys kasmet Bostone surengia ne vieną tokį kultūrinį renginį, kurie visada pasižymi geru skoniu ir gera tvarka. Tegu tų šaunių moterų nepalaužia apsimylimai ir nuovargis!..

• DR. SAULIUS SUŽI-DELIS priimtas nuolatiniu tarnautoju į Amerikos Balso lietuvių skyrių. Anksčiau gyvenęs Brocktone ir paskutiniu metu persikėlęs į Washingtoną, dr. A. Sužiedėlis bendradarbiavo Amerikos Balso skyriuje, atlikdamas atskirus uždavinius, dažniausiai istorinėmis temomis. Jo motina Antanina Sužiedėlienė ir du broliai – Vytautas ir Eligijus, su šeimomis, – tebegyvena Brocktone.

Dėl naujo, pastovaus darbo užtruks dr. Sauliaus Sužiedėlio ruošiami sovietų ir vokiečių okupacijos Lietuvoje darbai, dėl kurių jis yra susitaręs su Lietuvos Bendruomenės Amerikos krašto valdyba. Dabar gautas jo naujas finansinio susitarimo pasiūlymas. Pagal jį, ruošiamas veikalas turėtų būti padalintas į dvi knygas, kurių pirmoji turėtų būti paruošta maždaug už metų.

Train for careers in
• AIRLINES •
• CRUISE LINES
• TRAVEL AGENCIES
HOME STUDY/RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728
A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hdqtrs. 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

BALTIC TOURS

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

GRUODIS
LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 **\$1,599** iš Bostono ir Niujorko **\$1,782** iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagei pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

Lietuviai esame visi –
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS / LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, atst. = atstovauja, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1989 m. liepos mėn.

4 x \$20 Balkūnas prel. Jonas atm., \$720; Miklius Kęstutis atm. įn., \$20; Pažemėnas Vytautas, \$40; Štuikis Antanas atm. įn., \$20.

1 x \$30 Navickas Peter, \$310.

1 x \$35 Atkočiūnas dr. Petras atm.: įm. dr. F. Kaunas \$25 ir 1 kt. asm., \$335.

2 x \$50 Bliudnikas Engelbertas, \$400; Lukas Juozas ir Barbara, \$750.

5 x \$100 Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Daytona Beach FL skyrius, \$100; Bartosevičius Eugenijus atm. įn.: Bartoseviciene Eugenija; \$2,300; Kriščiūnas Antanas ir Veronika, \$800; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: įm. Rugys Klara V., \$6,000; Vanagūnas dr. Arvydas, \$100.

1 x \$115 Rastauskienė Konstancija atm. įn.: R. A. Zorskai \$25 ir 9 kt. asm., \$115.

1 x \$150 Mozūraitis Pranas atm. įn.: Mozūraitienė Elena, \$150.

1 x \$170 Zulpa Kazys atm. įn.: įm. draugai, \$200.

1 x \$200 Thiel Osvald atm. įn.: Tylis Adolfas \$100, Bagdonas Kazimieras \$60, Gaška Emilija \$40, \$200.

1 x \$250 Kačinskienė Elena atm.: Aidukas Antanas ir Juzė \$25, Armalis Adolfas ir Genė \$25, Krasauskas Mečys ir Elena \$25, Milius Adolfas ir Elena \$25 ir 13 kt. asm., \$850.

1 x \$300 Quinn dr. Thomas J. ir Dainė L., \$300.

1 x \$350 Kripkauskienė Barbora atm. įn.: Žemaitienė Laima \$250, Poškai Juozas ir Aniceta \$100, \$450.

1 x \$500 Širvinskaitė Jadvyga atm. įn.: Širvinskaitė Bronė, \$600.

1 x \$1,000 Reventas Antanas atm.: Reventienė Bronė, \$1,525.

Iš viso \$3,780.00

1989 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$10 Račinskienė Elena atm., \$860.

2 x \$20 Ausiejus Petras atm., \$1,027; Vizbaras Domas atm. įn., \$20.

1 x \$25 Turulis Vladas (miręs) ir Pulkerija, \$395.

2 x \$50 Kulikauskas Jonas atm. įn.: įm. 3 asm., \$50; Urbšaitis Kazys ir Stasė: įm. Punkriai Justas ir Marija 50 vedybų sukakties proga, \$550.

5 x \$100 Balčiūnas Valerijonas ir Stasė, \$100; Bložis Paul ir Ona, \$100; JAV LB St. Peterburgo Apylinkė, \$600; Špakevičiūtė Danguolė, \$100; Žolynas Kostas ir Ona, \$100.

1 x \$200 Miklius Kęstutis atm. įn.: Dyvisienė Marija \$100, Miklienė Marija \$100, \$220.

1 x \$500 Lietuvos savanorio Fulgento ir žmonos Marijos stipendijų Fondas: įm. Materas Juozas, \$26,500.

1 x \$1,000 Kudirka Albin, \$9,000.

1 x \$3,665,67 Baras Bronius testamentinis palikimas, \$23,497.66.

Iš viso \$6,040.67.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1989.VIII.31 pasiekė 4,290.143 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,588 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,144,840 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL.”

Visi remkime lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviybės išlaikymas.

Kur Rytai susitinka su vakarais... (3)

Henrikas Stasas

Kadangi Ankaroje teko būti tik vieną dieną, tad ją ir pažinome daugiau stebėdami miestą pro autobuso langą. Toks trumpas laikas leido mums aplankyti tik keletą muziejų.

Kemal Ataturkas kurdamas sostinę kreipė daug dėmesio į miesto kultūrinį veidą. Jis čia steigė muziejus, teatrus, koncertų sales, mokyklas ir kitas kultūrinės įstaigas. Jis svajojo Ankarą paversti visos Turkijos simboliu, kad kiekvienas Turkijos pilietis galėtų laisvai pasinaudoti švietimu, menu, civilizacijos laimėjimais ir apskritai kultūringo pasaulio privatumais.

Ypatingo dėmesio vertas šio miesto archeologinis, Anatolijos civilizacijos arba Hititų muziejus. Muziejus čia įrengtas miesto aukštumoje, prie buvusios Ankaros citadelės, pastate, kuriame 15 šimt. buvo bazaras. Patalpos gana didelės ir čia sukurta priešistorinio ir antikinio pasaulio kultūrų liekanų 8000 metų laikotarpio.

Prie muziejaus lankytojus pasitinka milžiniška hititų dievo skulptūra su reljefinėmis figūrom. Pagrindinė salė platus takas, kurio abejose pusėse išdėstytos didelės marmuro ir smiltainio plokštės su reljefinėmis scenomis iš hititų kasdieninio ir šventinio gyvenimo: įdomios medžioklės, stilizuotų bulių, paukščių ir

kitos scenos. Daugumas šių radinių kilę iš Eufrato srities siekiantys 1 šimt. pr. Kr. Toliau paėjus, didelės vitrinose prikrautos radinių iš Mezopotamijos: metalo, žalvario ir keramikos dirbinių. Kai kurie bronzos darbai tobuli, žinoma, ką tais laikais mene buvo galima atsiekti. Įdomūs taip vadinami kosmologiniai simboliai, kurie išreikšti skrituliais ir elipsėmis, dekoruoti geometriniais pynimais. Per skritulius nuo pjeDESTALO šokančių bulių ir ozių judėsiai nepaprastai natūraliai ir meniškai išreikšti. Šie stipriai veikiantys meno simboliai, matyt, sužavėjo ir šių dienų turkų skulptorius, kurie panašias skulptūras pastatė miesto centre, prie Ataturko bulvario.

Dviejų talentingų to meto tautų: frigų ir urartų egzponatai užima muziejuje net atskiras sales. Iš eksponatų charakteringi papuošalai ir smulkūs meno darbai. Šie eksponatai daugumoje rasti Turkijoje ir Irane.

Reikia pasakyti, kad Ankaros archeologinis muziejus yra vienas turtingiausių Mezopotamijos ir Anatolijos kultūrų radiniais. Tai buvo Ataturko idėja surinkti kuo daugiausia šio krašto praeities relikvijų, kurie atkreiptų turkų dėmesį į didžią Anatolijos tautą, kad iš praeities jaunoji karta galėtų semtis stiprybės,

Graikų teatro griuvėsiai Afrodizijoje.

kuriant ir stiprinant neseniai gimusią turkų respubliką.

Hititų muziejų, žinoma, patartina kiekvienam būnant Ankaroje aplankyti. Netoli nuo šio muziejaus yra turkų etnografinis muziejus su daugybe folkloro ir turkų praeities eksponatų. Kada Ataturko mauzoliejus dar nebuvo baigtas, tai jo kūnas nuo 1938 iki 1955 metų buvo laikomas tame muziejuje. Šiandien muziejus yra pats didžiausias rūbams, rankdarbiams, metalo darbams, keramikai, kaligrafijos kolekcijom ir tt. Yra net 17 šimt. kambario įrengimai, medžio darbai iš seldžiukų perijodo, drožinėtos mečėčių durys ir seldžiukų sultono sostas.

Žinoma vienos dienos laikotarpyje daug ko pamatyti negalima, tad reikėjo pasitenkinti bent tuo ką matėm. Gerai pasakė vienas turkų poetas: "Geriausią ką galiu pasakyti apie Ankarą, tai iš jos kiek galima greičiau išvykti".

Sekančią dieną mūsų autobusas jau riedėjo Anatolijos plokštakalne į Kapadokiją, kuri šalia Frigijos ir Likijos jau buvo išgarsėjusi antikiniais laikais. Visos šios provincijos apsuptos aukštais kalnais, kurių grožį iškelia ir turkų liaudies dainos.

Šia plokštakalne važiuojant, dar toli tęsėsi plataus horizonto ganyklos su daugybe avių ir juodų ožkų, kaimai paslėpti už aukštų topolių su prasikišančiais minaretais virš kurių skaidriai mėlynas dangus šiam idiliškam peizažui suteikė pilną išbaigimą. Netrukus privažiavome miestelius Kirtehir ir Kayseri. Šios vietovės išgarsėjusios kilimų audyklomis. Kilimų audimo menas čia jau siekia tūkstantį metų ir tą tautinį meną turkų protėviai atsinešė iš centrinės Azijos. Dabar ši pramonė kiek sumoderninta, tačiau pats audimas atliekamas rankomis. Vilnos ir šilkas dažomi tik natūraliais dažais. Teko stebėti, kaip dideliuose puoduose augaliniais dažais dažomi įvairūs siūlai.

Siūlai vėliau užmetami ant specialių staklių ir moterys pagal dailininko paruoštą ornamentų eskyžą riša mazgus. Kilimo kokybė ir jo kaina priklauso nuo mazgų skaičiaus kvadratiniam centimetre. Mazgų skaičius kvadratiniam centimetre gali siekti net virš šimto, toks kilimas jau žymiai brangesnis. Kilimų spalvos įvairios, bet vyrauja raudona ir kiekviena spalva turi savo simbolinę reikšmę. Pvz. raudona – reiškia turtą ir laimę, geltona ir juoda saugo nuo nelaimių, mėlyna – reiškia kilmingumą, o žalia skaitoma rojus spalva. Audykloje mums demonstravo daugybę įvairių kilimų, kurių kainos buvo nuo 200 dol. iki 15000 dol. Įdomu, kad turkai kilimus vadina – kilim, tad atrodo, kad ši originalų pavadinimą esame pasisavinę iš turkų.

Važiuojant per šias apylinkes kartais tenka pastebėti išstisus laukus nuklotus įvairių spalvų kilimais, tai taip vadinamos kilimų farmos. Mat naujai pagaminti kilimai turi praeiti tam tikrus testus. Tuo tikslu jie išdėliojami laukuose, kad saulė ir lietus juos "užgrūdėtų". Jei per tris mėnesius juos nepaveiks saulė ar lietus, tada garantuota, kad jie patvarūs ir tinkami pardavimui. Tad nenuostabu, kad jų kainos tokios aukštos.

Čia prieš Kayseri jau prasižėdė ir fantastinis Kapadoki-

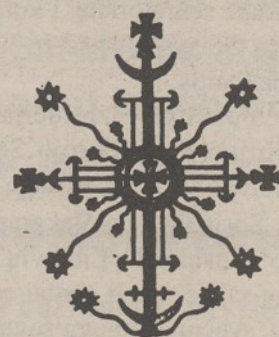
jos pasaulis, kur pasakiškos uolų formos, susiformavusios per milijonus metų, stebina pasaulį. Lyg magiškom rankom vanduo ir vėjas iš smiltainių ir bazalto uolų suformavo milžiniškus 'grybus', laumų kaminus ir smailius kūgius. Tarp keistų piramidžių, fantastinių 'grybų' ir laumų kaminų įsikūrę kaimai ir miesteliai. Daugelis gyventojų gyvena tiesiog uolų olose, kur įsitaisę keliolikos kambarių butus. Čia netik žmonės gyvena, bet uoloje įrengti ir viešbučiai, restoranai ir net bažnyčios. Tuo tarpu uolų viršūnėse viduramžių ir ankstyvesnių laikų tvirtovės.

Kapadokijoje jau prieš 3000 metų buvo įsikūrusi hatų tautelė, kuri apie 1900 metų pr. Kristų susijungė su Nesa kultūra ir iš šio junginio išsivystė hititai. Hititai Artimųjų Rytų kultūroje dominavo virš 700 metų. O 66 metais pr. Kr. šią sritį romėnai įjungė į didžiąją Romos imperiją. Uolų papėdėje apsistojome keletą dienų arčiau susipažinti su stebuklingu Kapadokijos pasauliu.

(Bus daugiau)

CONSTRUCTION EQUIPMENT MECHANICS NEEDED TOP PAY

Manassas case construction equipment dealer needs experienced Mechanics. Hospitalization, major medical, dental. Call collect Ron BLIZZARD 703 / 330-1333. White Oak Equipment Inc., 9115 Industry Dr., Manassas Park, VA 22111 (36-42)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Uolos Kapadokijoje, kur buvo įrengtos bažnyčios.

LIETUVIAI KLIVLENDE

Nesnaudžia ir muzikai. Prie Lietuvos muzikų kolektyvinių gastrolių jau visi pripratome. O štai šią vasarą įvyko ištis svarbus įvykis laisvėjanti Lietuvos muzikiniame gyvenime. Du jauni pianistai — Eglė Janulevičiūtė, dirbanti Klaipėdos muzikiniame teatre koncertmeisterė ir kartu besistažuojanči Lietuvos Valstybinėje konservatorijoje, ir tos pačios konservatorijos vyr. dėstytojas Jurgis Karnavičius pirmą kartą be Maskvos „palaiminimo“ išvyko į tarptautinį pianistų konkursą Amerikoje. Robert Kasadesus (Casadesus) konkursas Klivlende (Cleveland) nėra menkas „parapijinis“ konkursėlis. Pirmą kartą surengtas 1975 metais, jis kas kartą sutraukia daug muzikų iš viso pasaulio. Ir šiemet, rugpjūčio 12-20 dienomis, Klivlende varžėsi 36 pianistai iš 19 šalių (JAV, Prancūzijos, Italijos, VFR, Lenkijos, Lietuvos, Kinijos, Korėjos, Japonijos, Australijos, TSRS ir t.t.). O norą dalyvauti konkurse buvo pareiškę devyniasdešimt trys dvidešimt aštuonių šalių atstovai, kurie privalejo atsiųsti savo grojimo įrašą magnetofono juostelėje dar gerokai prieš prasidedant konkursui. Taigi, garbė jau vien patekti tarp tų 36 išrinktųjų.

Nerąšysiu čia ir apie visus vargus, patirtus mūsų pianistų, tvarkant „popierius“ išvykimui, tik pats Jurgis Karnavičius, jau Klivlende, kiek pailsėjęs po tris paras trukusios kelionės, prasiitarė, kad dvi paskutiniąsias savaites beveik neprisilietė prie fortepijono, o tik bėgiojo po įvairiausias įstaigas tvarkydamas dokumentus kelionei. Viltis išvykti beveik buvo užgesus, kai keturias dienas prieš išskrendant, visiško atsitiktinumo dėka, staiga gavo bilietus į lėktuvą iki Niujorko, o JAV vizą abu pianistai gavo tik paskutinę dieną.

Konkursas, turėjau laimės būti jo liudininku, paliko pačius geriausius įspūdžius. Žavėjo viskas — pradedant idealia organizacija ir baigiant meniškų ir meistriškų pianistų grojimu. Ypatinai akis džiugino viso konkurso metu ant scenos, tarp kitų aštuoniolikos, kabėjusi Lietuvos valstybinė trispalvė. Organizatoriai labai kruopščiai mokėsi tarti tokias neįprastas ir sudėtingas Lietuvos pianistų pavardes ir vardus. Jurgiui pasiūlius patogumo dėlei vadinti save Džor-

džu, mandagiai pasakė, kad jiems smagu išmokti taisyklingai tarti jiems niekada iki tol negirdėtą vardą.

Ir svarbiausia, aišku, buvo ne tik tai, kad abu Lietuvos pasiuntiniai sėkmingai pasirodė pirmajame ture, pateko tarp dvylikos stipriausiųjų konkurso dalyvių, o paskui, kai Eglė iškopė ir į finalą, kur buvo palikti tik šeši patys geriausi, ir jai, iškovojusiai šeštąją vietą, suteiktas garbingas tarptautinio konkurso laureato vardas. Stebėtina publikos reakcija skirta mūsų pianistų grojimui. Po kiekvieno Lietuvos muzikantų pasirodymo būrys klausytojų laukdavo už salės durų, karštai sveikindavo, spausdavo ranką, reikėdavo savo susižavėjimą.

Kaip man pasakė pats Jurgis Karnavičius, didžiausią įspūdį jam Amerikoje paliko vietos lietuvių širdingumas, domėjimasis, rūpestis jais, atklydusiais taip toli nuo namų. Juk jau antrą vakarą į Vytenio Čiurlionio namus, šiltai priglaudusius abu pianistus iki konkurso pradžios, atskubėjo ponas Stempužis, Klivlendo lietuviškų radijo laidų redaktorius ir vedėjas. Pasikalbėjo su abiem pianistais ir tą patį sekmadienį jau klausėmės pokalbio įrašo per vietos radiją. Tą patį vakarą apsilankė ir ponis Birutė Smetonienė (buvusio Lietuvos prezidento marti, taip pat pianistė). Ji ketino surengti Jurgio Karnavičiaus ir Eglės Janulevičiūtės koncertą lietuvių parapijos salėje, tad nenuostabu, kad artimiausiam Klivlendo lietuvių savaitraštyje „Dirva“ pasirodė būsimo koncerto reklama.

Laikraščio puslapį su straipsniu, kviečiančiu apsilankyti koncerte, perdavė misis Knowlton (Kasadesus konkurso organizacinio komiteto pirmininke) ir ji mielai sutiko jį pakabinti prie kitų konkursų skelbimų. Paprasti konkurso klausytojai vis prašė, matydami Lietuvos pianistų nuotraukas, išvesti jiems nesuprantama kalba parašytą tekstą. Ir smagiausia buvo matyti, kaip keli rimti muzikai, palinkę virš Klivlendo miesto plano, ieško lietuviškos parapijos salės...

Negaliu garantuoti, kad jie tikrai apsilankė koncerte, bet pasvarstykime, ar ne iš tokių, rodos, smul-

kių žinių apie Lietuvą, jos žmones, lietuvių „saleles“ visuose žemynuose ir susikursime vienokį ar kitokį vaizdą apie save pasaulio visuomenės akyse? Ar nesvarbu mums, kad pasaulis pažintų lietuvių tautą kaip kultūringą, muzikalią, keliančią pasitikėjimą ir pagarbą? Tikiu, kad visi sutiksite ir su tuo, kad turime lenkti galvas prieš visus Lietuvoje ir už jos ribų plušančius mūsų tautiečius — menininkus, garsinančius Lietuvos vardą pasaulio šalyse.

Dabar jau nurimo Robert Kasadesus konkurso aistros, seniai nutilo ovacijos, pasakytos jau visos sveikinimo kalbos, išdalinti prizai ir suteikti laureatų vardai. Mūsų šaunieji pianistai jau beveik mėnuo kaip Lietuvoje. Žinodamas „šiaurietišką“ lietuvių charakterį, politinę situaciją Lietuvoje, nelaukiau čia didelio ir iškilmingo pianistų susitikimo, ditirambų laikraščiuose. Bet tai, kas vyksta, pranoksta visus mano lūkesčius... Jūs, mieli klaipėdiečiai, turbūt tik dabar ir sužinote, kad turite savo mieste pianistę — tarptautinio konkurso laureatę. Iš respublikinių laikraščių tikrai „Tiesa“, pavėlavusi dvi savaites, sugebėjo atspausdinti mažą informacinę žinutę apie įvykusį konkursą. Kiti laikraščiai, matyt, nelaiko tai svarbiu įvykiu, net ir tie, kurie „rūpinasi“ jaunimo ar meno reikalais. Prieš kelias dienas kalbėjau su Jurgiu Karnavičiumi ir nustebau: nei televizijos, nei jokio laikraščio atstovas nesikreipė, norėdamas gauti informacijos iš pirmų lūpų. Vis dėlto vieną interviu Jurgis davė — radijo korespondentei, laidai, skirtai... Amerikos lietuviams! Aišku, smagu pasigirti užjūrio tautiečiams apie savo kultūros laimėjimus, tik, deja, jie ten visą konkursą operatyviai ir pilnai nušvietė ir žino viską kur kas geriau už mus...

Ir pabaigai dar viena mintis. Eglė Janulevičiūtė, jamžinusi Lietuvos vardą Kasadesus konkurso metraštyje (konkurso metu abu mūsų pianistai buvo pristatomi būtent kaip Lietuvos atstovai), dabar, neatlaikiusi konkurencinio maratono įtampos, guli ligoninėje. Ir man, ne meninio profilio žmogui, darosi gėda — kada gi mes pagaliau pradėsime bent kiek gerbti šiuos, tokius pasiaukojančius Lietuvos kultūros skleidėjus, kada mes įsisąmoninsime, kad prie mūsų politinio šios dienos credo „Lietuva be suvereniteto — Lietuva be ateities“ turime iškelti ne mažiau reikšmingą moralinį credo „Lietuva be kultūros — Lietuva be ateities“?

Paulius LILEIKIS

Pauliaus Lileikio įspūdžiai laikraštyje „Mažoji Lietuva“ (89.9.20)

SLA Seimo apžvalga

Sis SLA Seimo aprašymas Dirvą pasiekė tik dabar, bet dėl jo aktualumo spausdiname.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 63-sis Seimas, įvykęs 1989 m. birželio 23-25 d.d. Wickliff Inn, Wickliff, Ohio, tapo nauju istorijos puslapiu. Kiekvienas jų, SLA Seimas, yra savotiškas įvykis. Ir 63-sis Seimas buvo kitoniškas — jis buvo pats pirmas po šimtmetinio jubiliejinio suvažiavimo Chicagoje. Kitaip sakant — slenks-tis į antrąjį šimtmetį...

Nors Seimas, palyginant, dalyvių skaičiumi nebuvo gausus (52 delegatai ir 6 Pildomosios Tarybos nariai) visos sesijos buvo pilnos dalyvių ir svečių. Seimo eiga buvo tvarkinga, ir keliama reikala buvo rimtai apsvastyti ir išspręsti.

SLA Seimo registracija prasidėjo punktualiai birželio 23 dieną, 9 val. ryto. Žymūs lietuvių veikėjai ne tikai pasveikino Seimą, bet ir kartu aktyviai dalyvavo svarstybose ir nutarimuose. Jų tarpe buvo VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis, ALTo pirm. Grožvydas Lazauskas, JAV Registruotos Bendruomenės pirm. dr. Vytautas P. Dargis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirm. Vytautas Jokūbaitis, Clevelando lietuvių radijo vedėjas Juozas Stempužis. Maloni staigmena buvo SLA pirmūno-steigėjo sūnaus, Vytauto Šliūpo pasirodymas ir pasveikinimas. Sveikintojų tarpe dar buvo Vienybės redaktorius Jonas Valaitis, Naujienų red. Martynas Gudelis, Sandaros red. G. Lazauskas, Dirvos red. Vytautas Gedgaudas ir Lietu-

vių Skaucių Seserijos Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė. Įsidėmėtina, kad visi čia suminėti visuomenės veikėjai yra Susivienijimo nariai.

Seimo rengimo komiteto pirm. Algimantas Pautienis pasveikino delegatus ir svečius. Po atidarymo ceremonijų buvo sudarytas Seimo prezidiumas. Čia įvyko naujovė kuri sklandžiai susiklostė. Mat, seimo išvakarėse paaiškėjo, kad SLA prezidentas ir ilgametis Seimų pirmininkas Povilas P. Dargis negalys Seime dalyvauti dėl gerklės uždegimo. Seimas vienu balsu užuojautą ir palinkėjo jam greit pasveikti. Dėl šių nelauktų aplinkybių, atsižvelgiant į Roberto parlamentariškas taisykles, Seimas atidėjo SLA konsitucijoje nustatytą Seimo vedimo tvarką. Buvo išrinktas ypatingas prezidiumas. Seimui pirmininkavo SLA viceprez. Aleksandras J. Chaplikas, jo pavaduotojais Seimo paskirti dr. Algirdas Budreckis ir dr. Vytautas P. Dargis. Vytautas Kasniūnas sudarė sekretoriata, į kurį dar įėjo Stasys Virpša ir Vytas Jokūbaitis.

Ypatinga rezoliucija patvirtino SLA 62-rojo Seimo protokolus ir nutarimus.

Susipažinimo Vakaras įvyko Clevelando Lietuvių Namų salėje. Keli šimtai atstovų, svečių ir draugų sugužėjo draugiškai praleisti vakarą. Rengimo komiteto narys Antanas Jonaitis tvarkingai suorganizavo delegatų ir svečių transportą autobusiukais tarp viešbučio ir salės. Seimo rengimo komiteto vicepirminin-

kė Ona Jokūbaitienė sklandžiai atliko vakaro vedėjos pareigas. VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis supažindino vakaro dalyvius su Paryžiaus žmogaus teisių konferencijos eiga. Kultūrinę programą atliko muz. Onos Mikulskienės vadovaujamos Čiurlionio ansamblio kanklininkės. Solistė Irena Grigaliūnaitė atliko lietuviškų dainų pykę. Ypatingas pasirodymas buvo Irmos Budreckaitės— Ibenskie nės: ši, neseniai iš Lietuvos atvykusi menininkė, grojo lūpine armonika ir dainavo lietuviškas estradines ir liaudies dainas. Susipažinimo vakaras susilaukė socialinio pramoginio pasisekimo.

Šeštadienio sesijos buvo apgaubtos rimties, nes reikėjo išklausti, diskutuoti ir nutarti dėl pagrindinių komisijų pranešimų bei pasiūlymų. Buvo 16 įnešimų, kai kurie iš jų privedė prie karštų pasisakymų. Čia tik tenka konstatuoti, jog teisinio ar aktuarnio pobūdžio (techniški) klausimai buvo pavesti naujai Pildomajai Tarybai, kas iš tikro yra protingas sprendimas tokiems atvejais fraternalistinių draugijų veikloje.

Vienas pagrindinių šeštadieninės popietinės sesijos naujovių buvo faktas, kad Susivienijimas iškėlė du mūsų brolius į garbės narius. Tai pirmas kartas Susivienijimo istorijoje, kad du nariai būtų apdovanoti šiuo paauskstinimu. Iš tikro tai nebuvo niekam staigmena, kad šitame laikotarpyje atsirastų du veteranai organizatoriai, kurie verti pagerbimo, būtent: SLA prezidentas Povilas P. Dargis ir viceprezidentas Aleksandras J. Chaplikas.

Seimas nubalsavo vienbalsiai su ovacijomis, dainuojant „Ilgiausių metų!“

Seimo banketas įvyko Lietuvių Namų puošnioje salėje. Pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Algirdas Budreckis, kuris trumpai apibūdino kiekvieną SLA garbės narį ir jo ypatingą įnašą — pradedant Juozu Paukščiu ir baigiant Povilu P. Dargiu ir Aleksandru J. Chapliku. Seimo rengimo komiteto pirm. Algis Pautienis pristatė naujos Pildomosios Tarybos narius ir jų žmonas. Po to prasidėjo šokiai. Nuotaika buvo atlaidi, nes Seimo pagrindiniai darbai buvo atlikti — priminė šeimos sueigą su šamaju ir humoru.

Bet rimta darbotvarkė dar nebuvo išsemta! Paskutinė

sesija įvyko sekmadienį, birželio 25 d. Buvo nutarimų, ir dar nutarimų, ir rezoliucijos. Viena rezoliucija pakėlė Pildomosios Tarybos narių atlyginimus kukliu 10%. Panaši rezoliucija pakėlė kuopų finansų sekretorių atlyginimą.

Nominacijų ir rinkimų rezultatai buvo perskaityti ir ratifikuoti. SLA apšvietos komisijos pirm. Teodoras Blintribas prisaikdino naują Pildomąją Tarybą.

Kalbant apie naują Pildomąją Tarybą, reikia pastebėti, kad jos sudėtyje bus tęstinumas, ir nauji veidai, ir idėjos. Geras derinys! Į SLA Pildomąją Tarybą (t.y. Centro valdybą) 1989-1992 m. kadencijai įeina: Povilas P. Dargis — prezidentas, dr. Vytautas P. Dargis — viceprezidentas, Genovaitė Meiliūnienė — sekretorė, Christine Austin-Aukštikalnienė — išdininkė, Jozefina Mileriūtė ir Vytautas Kasniūnas — izdo globė-

jai, ir dr. Kazys Bobelis — daktaras kvotėjas. Du Pildomosios Tarybos nariai, kurie yra pasitraukę, sutiko ir toliau dirbti Susivienijimo labui, einant svarbias pareigas pastoviose komisijose, būtent Aleksandras Chaplikas įeina į įstatų komisiją, o Povilas Šukis į skundų ir apeliacijų komisiją.

Seimas nubalsavo sušaukti sekantį seimą St. Petersburg Beach, Floridoje. SLA Pildomosios Tarybos poseiminį susirinkimą sušaukė viceprez. Vytautas Dargis birželio 26 d., kuris užtruko veik 12 valandų, su maža pertrauka pietums. Pagal seniausią SLA narį Jurgį Križenoską iš Wilkes Barre — SLA yra rimtas biznes!

Algirdas Budreckis

• RIMVYDAS MILIŪNAS, 15 metų amžiaus, gyvenantis Lietuvoje, Daukšų g. 3-2, Marijampolė 234520, norėtų susirašinėti su išeivijos jaunimu Amerioje. Jis prašė atspausdinti jos adresą Dirvoje.

• ALGIRDAS VIKTORAS ZUJAUSKAS, Lietuvoje, Vilkaviškio raj., Pūstapėdžių km., prašo padėti surasti dėdes arba jų vaikus: Pranas ir Juozas Brokai, gimę apie 1910 m. Vilkaviškio apskr., Dambaukoje. Lietuvą apleido 1944 metais.

MACHINE BUILDERS AND TOOL MAKERS

Must be fully experienced in building special machines from blueprints. We offer high hourly rates, plenty of overtime and company benefits. Send resume to: Accurate Machine, 3130 E. 93rd St., Cleveland, OH 44104 or call 216-721-6600

(39-43)

SKAUTIJOS SUKAKTIS IR 'KELIAUJANTIS MIKROFONAS'

Švenčiant aštunto dešimtmečio pirmuosius metus, Clevelando Skautija rengia Kultūrinę Popietę, kurioje paminės savo sukaktį ir kartu stabtels prie "Tėvynės Garsų" radio valandėlės 40 metų besitęsiančios programos. 'Pokalbyje su keliaujančiu mikrofonu' bus proga išgirsti tai, kas nebuvo garsiai pasakyta.

Šventės programoje taip pat dalyvaus seniausios radijo programos Amerikoje, Chicagos "Margučio" radijo programos vedėjas Petras Petrutis ir, 1986 m. Vilniuje baigusi konservatoriją, solistė Vita Dirgėlaitė, kuriai akompanuos clevelandietė pianistė Danutė Liaubienė.

Visi Clevelando lietuviai širdingai kviečiami dalyvauti šioje popietėje, kur gimtadienio džiaugsmu susilies lietuviškosios idėjos, gimtasis žodis ir skambi tėvynainės daina, baigiant ją pasisvečiavimu prie kavutės.

Kultūrinę popietę įvyks lapkričio 12 dieną 4 val. p.p. Lietuvių Namų didžiojoje salėje. Įėjimas - auka.

KULTŪRINĖ PREMIJA

Ohio Lietuvių Gydytojų draugija, tęsėdama ilgametę tradiciją, šių metų kultūrinę premiją paskyrė Liudui ir

Aleksandrai Sagiams, už neuilstamą darbą su jaunimu tautinių šokių srityje.

Premijos įteikimas ir pietūs įvyks sekmadienį, lapkričio 12 d. 2 val. p.p. Lietuvių Namuose. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti premijos įteikime ir pietuose. Kaina asmeniui \$17.50. Reikalinga registruotis iš anksto pas Aldoną Maurutienę tel. 256-1383, ar dr. Dainių Degėsi tel. 423-0831.

• ŠALFASS suvažiavime Clevelande spalio 28 d., dalyvavo 87 sporto darbuotojai iš JAV ir Kanados. Ypatingas dėmesys buvo kreiptas į Pasaulio lietuvių žaidynes, kurios įvyksiančios Lietuvoje 1990 metais. Iš Kanados ir JAV į Lietuvą skris 400 sportininkų.

OKUPUOTOS LIETUVOS ORGANIZACIJŲ ATSTOVAI CLEVELANDE

Į Clevelandą atvyks žymūs okupuotos Lietuvos veikėjai: Lietuvos Laisvės Lygos pirmininkas ANTANAS TERLECKAS, Lietuvos Helsinkio Grupės pirmininkas VIKTORAS PETKUS ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Tarybos narys bei deputatas į Vyriausiąją Sovietą prof. ANTANAS BURAS.

Lapkričio 11 d., šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų vir-

Sol. Vida Dirgėlaitė, baigusi Vilniaus konservatoriją, akompanuojant muz. Danutei Liaubienei, atliks dainų pykę Skautijos rengiamoje Kultūrinėje Popietėje lapkričio 12 d. Clevelande, Lietuvių Namuose.

šutinėje salėje, svečiai padarys viešą pranešimą apie esamą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Po pranešimų bus paklausimai bei diskusijos.

Clevelando lietuvių visuomenė prašoma gausingai dalyvauti.

Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyrius.

• INŽ. ROMUALDAS ŠAKENIS, atvykęs iš Lietuvos aplankyti savo giminių, praeitą savaitę lankėsi Dirvoje, lydimas pusbrolio Vytauto ir Anitos Giedraičių. Jis parodė savo tėvo, buvusio Lietuvos švietimo ministerio ir Valstybės kontrolieriaus inž. Konstantino Šakenio rankraštį "Vaizdai ir mintys nelaisvėje", kurio keletą kopijų paliks Amerikoje, pirm

negu knyga bus išleista. Jo tėvas, Sibiro kankinys, palaidotas Lietuvoje.

Inž. R. Šakenis artimai draugavo su a.a. dr. Domu Cesevičium, paskutiniu metu Lietuvos tautininkų sąjungos gen. sekretoriumui.

Prieš grįždamas į Lietuvą, jis dar trumpam sustojo Bostone pas gimines.

JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS
W & S TURRET LATHE
OPERATORS
MUST DO OWN SET UPS.
OVERTIME
STEADY WORK & BENEFITS
NOVA MACHINE
PRODUCTS
18685 Sheldon Road
Middleburgh Hts., Ohio 44130
216 - 267 - 3200

(41-50)

• DR. K. ŠIMAITIENĖ, Forest Hill, N.Y., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• ADOMAS JASAS, Chicago, IL., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ALGIRDAS ir EDDA LIUTKAI, Shaker Hts., OH, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ELENA VIZGIRDA-RAŠYTINIS, Detroit, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

MACHINIST'S WINDERS MECHANICS

Servicing electric motors and generators.
Since 1923.

Electric Apparatus Svc. Co.
1421 Schuykill Avenue • Near University
Ave. & I-76 • Philadelphia, PA 19146
For appt.: Call (215) 465 - 1234
(39-45)

DIE DESIGNER

5 yrs. experience, metal stamping
company in Cleveland area.
Progressive & deep draw dies.
Benefits. FEE PAID by employer.

Mail resume to:
PERSONALIZED
CAREER SERVICES
5970 Heysley Rd., Suit 240
Mentor, OH 44060

MARKS ROOFING

Specializing in flat roofs
Residential and commercial
Free estimates. Reasonable
rates. Senior citizen discounts.
From \$49.55 for repairing leaks
Tel. 838-5883

(39-42)

MARKS PAVING

Black top, seal coating,
patch work, crack repairs.
Free estimates.
Reasonable rates.
Tel. 838-5883

(39-42)

George Forbe paremti rinkimuose į Clevelando merus lietuvių komitetas. Sėdi: K. Vaičiūnienė, dr. V. Stankus, R. Balytė. Stovi: V. ir N. Čeičiai, S. Knistautienė ir R. Bridžius.
V. Bacevičiaus nuotr.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ,
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVA

SVEČIAI IŠ LIETUVOS

Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Jonas Mugevičius ir Antanas Buračas atvyko į Ameriką iš okupuotos Lietuvos dalyvauti Amerikos Lietuvių XI-me kongrese Los Angeles ir VLIKo Seime Baltimorėje lapkričio 3-5 dienomis.

V. Petkus yra Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas. Iš pirmosios Lietuvos Helsinkio grupės gyvi yra likę tik V. Petkus ir Tomas Venclova. Kai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisija buvo pasiūliusi Helsinkio grupės Sovietų Sąjungoje kandidatėmis Nobelio Taikos premijai, V. Petkus buvo išrinktas lietuvių atstovu.

A. Terleckas yra Lietuvos Laisvės Lygos pirmininkas ir kūrėjas. Tai drąsus, bekompromisinis kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę. Jis yra iškalbėjęs apie 17 metų Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. 1975 m. jis parašė pareiškimą J.V. Andropovui, tuometiam KGB vadovui, pavadintą "Gerbkit mano teises" ir kaip atpildą gavo vėl 'nemukamą' kelionę į Sibirą. Baigęs ekonominius ir istorinius mokslus, jis turėjo tolimesnę savo 'akademinių išsilavinimą' tęsti kalėjimuose. A. Terleckas ir V. Petkus buvo iš kalėjimo paleisti 1988 m. ir, grįžę į tėvynę, tuoj vėl įsijungė į aktyvią Lietuvos laisvinimo kovą.

A. Buračas – ekonomistas Sovietų Sąjungos liaudies deputatas atstovaujantis Lietuvą, Lietuvos Sąjūdžio Tarybos narys ir vienas iš "Atgimimo" redaktorių, aktyviai dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės veikloje.

Jonas Mugevičius atstovauja Lietuvių Demokratų Partiją.

Amerikos Lietuvių XI-me Kongrese jie visi pasakė pa-

DIRVOS FAX (216) 431-1614

triotines kalbas, nušviesdami dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį ir ten daromus žygius Lietuvos laisvei.

Viktoras Petkus ir Antanas Terleckas Chicagoje padarys pranešimus visuomenei spalio 27-28 dienomis. Jonas Mugevičius ir Antanas Buračas lankysis New Yorke. Washingtone jiems yra rengiami pasimatymai su Kongreso, valdžios ir spaudos atstovais.

Lapkričio 3-5 dienomis jie visi dalyvaus VLIKo Seime Baltimorėje. Lapkričio 11 d. V. Petkus ir A. Terleckas vyks į Clevelandą susitikti su ten gyvenančiais lietuviais ir juos painformuoti. Jų kelionės ir susitikimus organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba, padedama VLIKo.

(ELTA)

• JUOZAS PALUBINSKAS, Kauno Valstybinio Teatro žymus aktorius, išpildys meninę programą kartu su kvartetu "Aidu" VLIKo Seimo bankete. Daina Buivyte, jaunimo atstovė Baltimorės Lietuvių Bendruomenėje, bus banketo programos vedėja. Banketas įvyks šeštadienį, lapkričio 4 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose, 851 Hollins Street, Baltimore, MD.

• SKIRMANTĖ MAKAITYTĖ-KONDRATIENĖ, gyvenusianti Bostone, paskirta ir prisaikdinti butų aprūpinimo ir miestų vystymosi sekretoriaus Jack Kemp pavaduotojos pareigoms. Vadovaudama gyvenamosios aplinkos planavimui ir vystymuisi, ji valdys trečdalį iš 13-kos bilijonų dolerių metinio tos ministerijos biudžeto.

S. Kondratienė yra gimusi 1944 m. Lietuvoje. Jos lai-

mėtoji vieta federalinėje administracijoje yra pati aukščiausia vieta, kokią ligi šiol yra pasiekęs lietuvis. Jos motina Gražina Makaitienė tebegyvena Norwoode, o sesuo adv. Nijolė Šležienė – Walpole.

Prisaikdinus Skirmantę Kondratienę naujoms pareigoms, kalbėjo sekretorius Jack Kemp. Jis pažymėjo, kad prisaikdintoji yra lietuvis. Ta proga jis užsiminė ir Baltijos kraštų likimą.

CHICAGO PADALINIO NEOLITUANAMS

Padalinio metinė apyskaitinė sueiga šaukiama sekmdienį, lapkričio 5 d., 3 val. p.p. Lietuvių tautiniuose namuose. Visi kolegos kviečiami šioje sueigoje dalyvauti. Po sueigos turėsime kavutę, pabendravimą bei susipažinimą su jaunaisiais senjorais-senjorėmis.

FLORIDOJE PERKANT AR PARDUODANT

namus Fort Lauderdale ir Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ ČEPĄ. Dienos metu ar vakarais – skambinkite

(305) 943 - 0946

Century 21, Choice Realty

TREČIA KARTA BLOKuoja VIZĄ

Spalio 19 d. TSRS ambasados atstovas painformavo Lietuvių Informacijos Centro vedėją Gintę Damušytę, kad Maskva įsakiusi jai neišduoti vizos į Lietuvą. Tai trečias kartas vienerių metų bėgyje: TSRS ambasada atmetė jos prašymą vykti į Lietuvą Sąjūdžio kvietimu 1988 m. lapkričio mėn. ir 1989 m. vasario mėnesį. G. Damušytė buvo numačiusi važiuoti į Lietuvą š.m. lapkričio mėn. privačiu iškvietimu.

New Yorko senatoriaus Daniel P. Moynihan įstaigai pasiteiravus apie tai, TSRS ambasada teigė, kad čia yra 'vidaus reikalas' ir atsisakė nurodyti, kodėl Damušytės viza yra pakartotinai blokuojama. Šį veiksmą protestuoja kiti JAV Kongreso nariai, Helsinkio komisija ir Valstybės Departamentas. (LIC)

KELIONĖ LAIVU IŠ LOS ANGELES Į MEKSIKĄ

Ateinančių metų kovo 3-10 dienomis organizuojama lietuvių grupės kelionė, laivu iš Los Angeles į Meksiką.

Prie grupės galimą prisijungti iš visų miestų. Daugiau informaciją apie šią kelionę teikia Vida Jonušienė, Amber Travel Service, Tel. (708) 448-7420.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

Neolituanaai puoselėja gražų paprotį – kasmet prisiminti, švesti Korp! įsisteigimo dieną. Šiemet Chicagos neolituanaai 67 m. sukaktį švenčia, kaip sykis, gimimo dieną – lapkričio 11 d.

Šventės programa:

10 val. ryto – pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, už mirusius narius. Po pamaldų, pagerbimas žuvusių už Lietuvos laisvę, lankymas mirusiųjų korporantų, palaidotų Šv. Kazimiero ir Liet. tautinėse kapinėse.

7 v.v. Iškilminga Korporacijos sueiga, Liet. tautiniuose namuose. Jos metu, be ritualinės dalies,

- bus įteiktos neolituano spalvos naujai pakeltiems senjorams-ėms,
- įteikta Dirvos novelės 1988 m. konkurso laureatui Simo Kašelio premija.

Po sueigos – vakarienė ir šokiai.

Sueigoje-vakarieneje kviečiami dalyvauti visi lietuviai. Dalyvio auka \$20 (studentui \$15). Apie dalyvavimą prašomi pranešti iki š.m. lapkričio 6 d. Loretai Deveikytei, tel. 476-1548.

LST Korp! Neolithuania
Chicagoje Valdyba

• BALFO direktorių suvažiavime spalio 14 d. Chicagoje, tarybos pirmininku perrintas Vladas Pažiūra. Valdybos pirmininke perrinkta Marija Rudienė, pirmuoju vicepirm. Albinas Divonas, gen. sekretoriumi dr. Pranas Budininkas ir ižd. Kostas Cepaitis.

Pernai šalpai buvo išleista 162,869 dol., o švietimo reikalams 51,853 dol.

• INŽ. VYTAUTAS ŠLIUPAS skaitys paskaitą apie savo tėvą, žymų aušrininką dr. Joną Šliupą lapkričio 19 d., 2 val. p.p. Anthracite Heritage muziejaus patalpose, Scranton, Pa. Dėl pla-

tesnių informacijų kreiptis į muziejaus kuratorių Chester Kulesa, tel. 963-4845.

• DR. JŪRATĖ ir ČESLOVAS NORVAIŠAI, iš Kauno, su šokiais dalyvavę daugelyje pasaulio konkursų, lapkričio 3 d. 8 v.v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje supažindins su baliniais šokiais ir pademonstruos klasišnius šokius. Programa vyks kabaretinėje formoje.

• VLADAS BACEVIČIUS, foto žurnalistas, persikėlė gyventi į naują butą: 18021 Marcella Rd., Cleveland, OH 44119. Tel. (216) 481-1016.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaityas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaitya, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens saskaityas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji saskaitya federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Mūsų mielam

A. + A.

JUOZUI ČYVUI

mirus, jo žmoną GENOVAITĘ, dukrą ir sūnus, brolių kunigą MATA, nuoširdžiai užjaučiame

Agna ir Antanas Jonaičiai
Elena ir Albertas Meilūs
Barbara ir Vacys Petkai
Antanina ir Pranas Petraičiai